

KINNITATUD

Saaremaa Ühisgümnaasiumi
direktori 27. märtsi 2012. a.
käskkirjaga nr 1 – 3 / 18

MUUDETUD

Saaremaa Ühisgümnaasiumi
direktori 12. septembri 2019. a.
käskkirjaga nr 1 – 3 / 6

Saaremaa Ühisgümnaasiumi huvikooli õppekava

I ÜLDOSA

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1 Saaremaa Ühisgümnaasiumi huvikooli õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö Saaremaa Ühisgümnaasiumi huvikooli osas.
- 1.2 Õppekava koostamisel on lähtutud huviharidusstandardist, huvikooli seadusest, Saaremaa Ühisgümnaasiumi põhimäärusest.
- 1.3 Õppekava määrab kindlaks õppe eesmärgid ja kestuse, õppeainete loendi.

2. ÕPPE-EESMÄRGID:

- 2.1. Saaremaa Ühisgümnaasiumi huvikooli tegevuse eesmärk on:
  - 2.1.1. pakkuda võimalusi Saare maakonna laste ja noorte mitmekülgseks arenguks ja toetada nende kujunemist hästi toimetulevaks ühiskonnaliikmeks;
  - 2.1.2. luua lastele ja noortele võimalused tegeleda valitud huvialaga;
  - 2.1.3. täiskasvanutele pakkuda nii tööalast- kui vabahariduskoolitust;
  - 2.1.4. korraldada õpilasnäitusi, kontserte, võistlusi, viktoriine, õppekäike, õppelaagreid, teaduslaagreid, õppepäevi jt üritusi.
- 2.2. Õppetöö Saaremaa Ühisgümnaasiumi huvikooli osas
  - 2.2.1. põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel;
  - 2.2.2. põhineb huvialade ja noorte võrdsel kohtlemisel;
  - 2.2.3. toetab noorte arengut, iseseisvust, omaalgatust, initsiatiivi ja aktiivsust;

- 2.2.4. pakub teaduse ja huvialaga tegelemisel rõõmu, eduelamusi ja tunnustust;
- 2.2.5. arendab loovust, sotsiaalseid oskusi ja meeskonnatööd;
- 2.2.6. kujundab kekkonnateadlikku mõtteviisi, loodusteaduslike uurimismeetodite ja tööviiside kasutamise oskust;
- 2.2.7. arendab füüsilist vastupidavust ja tervislikke eluviise;
- 2.2.8. vahendab Tartu Ülikooli Teaduskooli ja teiste kõrgkoolide poolt noortele suunatud teadustegevust Saaremaal;
- 2.2.9. soodustab noorte osalemist üle-eestilistel ja rahvusvahelistel üritustel, konverentsidel ja konkurssidel;
- 2.2.10. loob võimalusi organiseerida üle-eestilisi üritusi Saaremaal;
- 2.2.11. pakub võimalusi elukestva õppe põhimõtete järgimiseks.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õppimine Saaremaa Ühisgümnaasiumi huvikooli osas võimaldab kujuneda isiksusel, kes

- 3.3.1 mõtleb loovalt;
- 3.3.2 oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- 3.3.3 suudab valida, otsustada ja vastutust kanda;
- 3.3.4 suudab analüüsida ümbritsevat tegelikkust;
- 3.3.5 oskab teha tööd, on valmis koostööks;
- 3.3.6 mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust ja oskab õppida.

4. ÕPPETÖÖ KORRALDUS

- 4.1. Õppetöö algab 01.septembril ja lõpeb 31.augustil.
- 4.2. Õppetöö koosneb sügis- ja kevadsemestrist, suvine õppetöö toimub eriplaani alusel.
- 4.3. Kooli võivad õppima asuda isikud, kes on vähemalt 6-aastased, kursustele registreerimise järjekorras.
- 4.4. Õppekava läbimiseks vajalike eelduste kindlaks määramiseks võib õpetaja korraldada katseid õpilase sobilikkuse välja selgitamiseks.
- 4.5. Õppetöö Saaremaa Ühisgümnaasiumi huvikooli osas toimub õppuri tööst, alus-, põhi-, kutse- ja keskkaridust pakkuvate õppeasutuste õppetööst vabal ajal.
- 4.6. Õppetöö maht on huvialati erinev ja täpsustatud huviala ainekavas.
- 4.7. Vastuvõtt õppetööle toimub õpilase, kui õpilane on vanem kui 18 aastat, või tema vanema avalduse alusel.

- 4.8. Õppetöö toimub nii õpperühmades kui ka individuaalselt.
- 4.9. Õppekorralduses kasutatakse erinevaid õppevorme ja –meetodeid, sh õppetunnid, treeningud, õppepäevad, võistlused, matkad, laagrid, e-õppemoodulid, reiseid, konverentsid, praktikumid jm aktiivõppemetodid.
- 4.10. Õpilaste teadmiste ja sooritatud töö taseme hindamiseks antakse õppurile individuaalset tagasisidet tema arengu kohta.
- 4.11. Huviala lõpetamisel väljastatakse õppurile huvikooli lõputunnistus.

5. HUVIALADE LOEND

Saaremaa Ühisgümnaasiumi huvikooli osas on järgmised osakonnad:

- 5.1. Spordiosakond, kus on võimalik õppida järgmisi huvialasid:
- 5.1.1. Kergejõustik
  - 5.1.2. Ujumine
  - 5.1.3. Pallimängud
  - 5.1.4. Üldkehaline ettevalmistus
  - 5.1.5. Mõtlemismängud
  - 5.1.6. Korvpall
  - 5.1.7. Jooga HEV-õpilastele
- 5.2. Humanitaariosakond, kus on võimalik õppida järgmisi huvialasid:
- 5.2.1. Draamaõpetus
  - 5.2.2. Koorilaul
  - 5.2.3. Ansambli laul
  - 5.2.4. Rahvatants
  - 5.2.5. Kangakudumine
  - 5.2.6. Meediaõpetus
  - 5.2.7. Inglise keel
  - 5.2.8. Araabia keel
  - 5.2.9. Prantsuse keel
  - 5.2.10. Rootsi keel
  - 5.2.11. Teraapiline rütmika- ja muusikaring HEV-õpilastele

5.3. Loodusteaduste osakond, kus on võimalik õppida järgmisi õppeaineid:

- 5.3.1. Looduse avastusõpe
- 5.3.2. Taaskasutus ja jätkusuutlik areng
- 5.3.3. Lemmikloomaring
- 5.3.4. Loodus kunstis
- 5.3.5. Loodusteaduslikud uurimused
- 5.3.6. Bioloogia põhikoolile
- 5.3.7. Programmeerimine
- 5.3.8. Matemaatika avastusõpe
- 5.3.9. Loodusfotograafia
- 5.3.10. Taimeseade
- 5.3.11. Ornitoloogia
- 5.3.12. Orienteerumine
- 5.3.13. Kokandus
- 5.3.14. Tütarlaste käsitöö
- 5.3.15. Noorgiidid
- 5.3.16. Robotika algajatele
- 5.3.17. Nuputa
- 5.3.18. Gerda Klubi

II HUVIALADE AINEKAVAD

KERGEJÕUSTIK

NOOREM GRUPP

Sihtgrupp: 4.-7. klassi tüdrukud ja poisid

Maht: 980 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- liikumisaktiivsuse suurendamine
- huvi äratamine, eelduste loomine edaspidiseks sportlikuks tegevuseks
- eale vastav kehaline tegevus
- harjumus regulaarselt harjutada

- kehaliste võimete arendamine, oskuste kujundamine
- tahtemaduste, iseseisvuse arendamine
- tervisliku eluviisi propageerimine
- silmaringi laiendamine
- üldfüüsiline ettevalmistus

2. ÕPPE SISU

Üldfüüsiline treening – jõu-, kiiruse-, koordineerimis-, painduvus- ja vastupidavusharjutused.

Pallimängud – rõhk korvpallil ja võrkpallil – põhitõdede omandamine ja tehnika arendamine.

Akrobaatika.

Kergejõustik – jooksu-, hüppe- ja heitetehnika.

Ujumine, suusatamine.

Hügieen, esmaabi.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Treeningtöö tulemusena oskab noor enamike kergejõustikualade tehnikat, mis võimaldab tal osaleda eri tasemega võistlustel; oskab mängida erinevaid sportmänge ja arendada füüsilisi võimeid, mis on tervislike eluviiside alustalaks;

VANEM GRUPP

Sihtgrupp: 8.-12. klassi tüdrukud

Maht: 1400 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- liikumisaktiivsuse suurendamine
- huvi äratamine, eelduste loomine edaspidiseks sportlikuks tegevuseks
- eale vastav kehaline tegevus
- harjumus regulaarselt harjutada
- kehaliste võimete arendamine, oskuste kujundamine
- tahtemaduste, iseseisvuse arendamine
- tervisliku eluviisi propageerimine
- silmaringi laiendamine
- üldfüüsiline ettevalmistus

2. ÕPPEISU

Üldfüüsiline treening – jõu-, kiiruse-, koordinatsiooni-, painduvus- ja vastupidavusharjutused.

Pallimängud – rõhk korvpallil ja võrkpallil – põhitõdede omandamine ja tehnika arendamine.

Akrobaatika.

Kergejõustik – jooksu-, hüppe- ja heitetehnika.

Ujumine, suusatamine.

Hügieen, esmaabi.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Treeningtöö tulemusena oskab noor enamike kergejõustikualade tehnikat, mis võimaldab tal osaleda eri tasemega võistlustel; oskab mängida erinevaid sportmänge ja arendada füüsilisi võimeid, mis on tervislike eluviiside alustalaks;

UJUMINE

Sihtgrupp: 2.-12. klass

Maht: 770 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- keha karastamine
- kogu organismi ergutamine aktiivsele tegevusele
- kesknärvisüsteemi reguleerivate võimete ja nahaaluse veresoonekonna treenimine
- südame töö arendamine
- kõikide põhiliste lihasgruppide arendamine
- hingamisorganite, hingamislihaste ja rindkere arendamine
- mitmesuguste lülisamba deformatsioonide kõrvaldamine
- ülekaalu vähendamine
- reipa enesetunde saavutamine
- üldise toonuse tõstmine
- närvilisuse vähendamine
- ujumistehnikate õpetamine
- maakonna ujumisvõistlustest osavõtt

2. ÕPPE SISU

Ujumistehnikate õpetamine, stardihüppe õpetamine, pöördetehnika õpetamine, tehnikavigade parandamine, mängud vees, sportlike tulemuste parandamine.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Terve aasta kursusel osalenu:

- on omandanud vähemalt 3 erinevat ujumisviisi
- tunneb pöörete tehnikat
- oskab sooritada stardihüpet
- kehaliste võimete paranemine
- hügieeniharjumuste kujunemine terveks eluks
- üldiste tervisenäitajate paranemine

PALLIMÄNGUD

RAHVASTE PALL ALGKLASSIDELE

Sihtgrupp: 1.-3. klassi õpilased

Maht: 140 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Pallimängude ringiga taotletakse, et õpilane:

- soovib olla terve ja rühikas
- mõistab kehalise aktiivsuse tähtsust oma tervisele ja töövõimele ning regulaarse liikumisharrastuse vajalikkust
- tunneb liikumisest/sportimisest rõõmu ning on valmis uusi liikumisosi õppima ja liikumist iseseisvalt harrastama
- omandab rahvastepalli reeglid ja tehnika
- täidab liikudes/sportides ohutus- ja hügieeninõudeid
- jälgib oma kehalist vormisolekut; teab, kuidas parandada töövõimet regulaarse treeninguga;

- õpib kaaslastega koostööd tegema, kokku lepitud reegleid/võistlusmäärusi järgima ja ausa
- mängu olemust mõistma
- tunneb huvi Eestis ning maailmas toimuvate spordi- ja liikumisürituste vastu

2. ÕPPE SISU

Jooksu- ja hüppemängud.

Mängud (jõukohaste vahendite) viskamise, heitmise ja tõukamisega.

Liikumismängud väljas/maastikul. Liikumine (jooksud, pidurdused, suunamuutused) pallita ja palliga. Pallikäsitsemise harjutused: põrgatamine, vedamine, viskamine, söötmine ja püüdmine. Sportmänge ettevalmistavad liikumismängud ja teatevõistlused palliga.

Rahvastepall.

Individuaalne tehnika: Pallivise. Jalgade asend viskel. Täpsusvisked palliga. Suunatud palli viskamine erinevatele kõrgustele. Palli püüdmine. Liikumine püüdmisel palli taha. Käte töö püüdmisel. Julgus püüda. Liikumine piiris ilma pallita (rännatavas võistkonnas).

Rahvastepalli võistlusmäärused.

Rahvastepall kui võistkondlik mäng: Erinevad juurdeviivad mängud. Võistkondlik tegutsemine rünnakul. Eesmängijate, tagamängijate, väljalöödud mängijate ja kapteni ülesanded. Taktika rünnakul. Võistkondlik tegutsemine kaitses. Õige liikumine piiris. Kaaslaste abistamine. Palli hankimine. Taktika kaitses.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane:

- kirjeldab regulaarse liikumise/sportimise tähtsust tervisele; nimetab põhjusi, miks õpilane
- peab olema kehaliselt aktiivne;
- sooritab harjutusi erinevaid palle põrgatades, vedades, söötes, visates ja püüdes ning
- mängib nendega liikumismänge;
- teab (kirjeldab), kuidas tuleb käituda treeningul (võimlas, staadionil, maastikul jne), täidab õpetaja seatud ohutusnõudeid ja hügieenireegleid; loetleb ohuallikaid
- liikumis-/sportimispaikades ja kooliteel ning kirjeldab ohutu liikumise/sportimise/liiklemise võimalusi;

- mängib rahvastepalli lihtsustatud reeglite järgi, on kaasmängijatega sõbralik ning austab
- kohtuniku otsust
- teab, kuidas käituda kehalisi harjutusi sooritades: on viisakas, sõbralik ja abivalmis; täidab
- kokkulepitud (mängu)reegleid; kasutab heaperemehelikult kooli spordivahendeid ja -inventari;
- harjutab aktiivselt treeningul; oskab iseseisvalt ja koos kaaslastega ohutult mängida liikumismänge; tahab õppida uusi kehalisi harjutusi ja liikumisviise.

VÕRKPALL

Sihtgrupp: 4.- 6.kl

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE –EESMÄRGID

Võrkpalli huviringiga taotletakse, et õpilane:

- oleks terve (hea rüht ja kehahoiak, tugev tervis)
- oleks arenenud kehaliste võimete poolest
- oleks võimeline esindama kooli erinevatel võistlustel
- arvestab kaaslastega pallimängudes ja väljaspool neid
- peab kinni ausa mängu põhimõtetest
- hindaks ja järgiks edaspidises elus tervislikke eluviise
- sisustab oma vaba aega

2. ÕPPESISU

Võrkpalli erinevate elementide (sööt, palling, ründelöök) tehnika õppimine ja lihvimine individuaalne töö seina vastu, kaaslasega söödud. Meeskonnatöö õppimine, mängulise liikumise õppimine, minivõrkpalli reeglite õppimine, õpilase kehaliste võimete arendamine läbi erinevate mängude.

3.ÕPIVÄLJUNDID

Võrkpalli huviringi lõpetaja:

- teab ja oskab võrkpalli erinevate elementide tehnikat
- oskab sooritada õigesti elemente
- teab mini-võrkpalli reegleid
- oskab mängulist liikumist väljakul
- on sportlikuks eeskujuks teistele õpilastele
- on suuteline kooli esindama mini-võrkpalli võistlustel

ÜLDKEHALINE ETTEVALMISTUS

NOOREM GRUPP

Sihtgrupp: 1.-4. klass

Maht: 280 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Algklassiõpilaste kergejõustikuringis taotletakse, et õpilasel

- oleks terve (hea rüht ja keha hoiak, tugev tervis jms)
- oleks arenenud kehaliste võimete poolest (paindumus, koordineatsioon, vastupidavus)
- oleks võimeline esindama SÜG-i maakonna tasemega võistlustel
- oskaks arvestada kaaslastega liikumismängudes ja väljaspool neid
- oskaks järgida isikliku hügieeni nõudeid
- peab kinni ausa mängu põhimõtete
- hindaks ja järgiks edaspidises elus tervislikke eluviise

2. ÕPPESISU

Üldfüüsiline ettevalmistus.

Vastupidavus (maastikujooks, liikumis- ja pallimängud). Paindumus (venitusarjutused).

Koordineatsioon (ind. harjutused vahenditega ja ilma). Kiirus (lõigud, klotsijooks). Jõud

(harjutused topispallidega). Osavus ja tasakaal(erinevad liikumismängud ja harjutused).

Kergejõustik.

Tutvumine erinevate aladega. Hüppe-, viske- ja jooksutehnika õppimine.

Liikumismängud. Seltskonna- ja ringmängud.

Reeglitest kinnipidamine, ausa mängu põhimõtete rakendamine, kehalise koormuse pakkumine, liigutuste täpsus ja orienteerumine ruumis. Liikumine muusikasse.

Korvpall.

Individuaalne tehnika: Pallihoid. Põrgatus paigal ja liikumisel tugevama käega. Põrgatus nõrgema käega. Vaheldumisi põrgatus. Põrgatuse kõrgus liikumisel. Põrgatuse tehnika möödumisel takistustest (vastasmängijast). Pöörded. Sööt paigalt. Jalgade asend söotmisel. Sööt seinale. Sööt kaaslasele. Sööt pörkega. Sööt liikumisel. Pealevise. Käe ja jalgade asend pealeviskel.

Rahvastepall.

Individuaalne tehnika: Palli vise. Jalgade asend viskel. Täpsusvisked palliga. Suunatud palli viskamine erinevatele kõrgustele. Palli püüdmine. Liikumine püüdmisel palli taha. Käte töö püüdmisel. Julgus püüda. Liikumine piiris ilma pallita (rünnatavas õistkonnas).

Rahvastepall kui võistkondlik mäng: Erinevad juurdeviivad mängud. Võistkondlik tegutsemine rünnakul. Eesmängijate, tagamängijate, väljalöödud mängijate ja kapteni ülesanded. Taktika rünnakul. Võistkondlik tegutsemine kaitses. Õige liikumine piiris. Kaaslaste abistamine. Palli hankimine. Taktika kaitses.

Jalgpall.

Individuaalne tehnika: Palli vedamine liikumisel. Paigaloleva palli sööt ja löömine. Jala asend palli tabamisel. Löök põia siseküljega. Erineva tugevusega söödud. Söödu täpsus. Sööt kaaslasele. Liikuva palli löömine. Sööt liikumiselt. Veereva palli peatamine. Langeva palli surmamine. Pealelööök väravale. Liikumine takistuste vahel.

Jalgpall kui võistkondlik mäng: Erinevad juurdeviivad mängud. Võistkondlik tegutsemine rünnakul. Kaitse- ja ründemängijate tegevus. Taktika rünnakul. Võistkondlik tegutsemine kaitses. Taktika kaitses. Väravavahi töö.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpitulemusena ringis osaleja teab:

- pallimängude reegleid;
- kuidas oma keha eest hoolitseda.

Ringis osalemisel oskab õpilane:

- Mängida erinevaid sportmänge;

- arvestada kaaslastega liikumismängudes ja väljaspool neid;
- järgida isikliku hügieeni nõudeid;
- tunda rõõmu spordist ja kehalisest liikumisest.

Õpilane on:

- terve (hea rüht ja keha hoiak, tugev tervis jms);
- arenenud kehaliste võimete poolest (painduvus, koordineatsioon, vastupidavus jm);
- võimeline esindama SÜG-i maakonna tasemega võistlustel.

Õpilane peab kinni ausa mängu põhimõtetest.

Õpilane hindab ja järgib edaspidises elus tervislikke eluviise.

VANEM GRUPP

Sihtgrupp: 8. – 12.klassi tüdrukud

Maht 420 tundi

1.ÕPPE-EESMÄRGID

- Eale vastav kehaline tegevus.
- Harjumus regulaarselt harjutada
- Kehaliste võimete arendamine
- Tahteomaduste arendamine
- Tervisliku eluviisi propageerimine

2.ÕPPESISU

Füüsiliste võimete arendamine (jõud, kiirus, vastupidavus, kordineatsioon, painduvus, tasakaal.

Lihtsamate pallimängude tehnika omandamine (saalihoki, korvpall, võrkpall)

Põhiline on praktiline treeningtöö, millele lisandub teoreetiliste teadmiste andmine toitumisest, reeglitest, harjutuste mõjust, hügieenist, esmaabist.

3.ÕPIVÄLJUNDID

Regulaarse treeningu tulemusena saab noor aru selle vajalikkusest tervisele. Ta oskab tulevikus teha valikuid erinevate treeningute vahel, oskab ka iseseisvalt treenida.

Ta oskab mängida erinevaid sportmänge ja hinnata erinevate harjutuste mõju organismile.

MÕTLEMISMÄNGUD

Sihtgrupp: 1.-2. kl õpilased

Maht: 70 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- tekitada huvi erinevate mõtlemist vajavate lauamängude (male, kabe, ristsõnad, sudoku, täringumäng jm) vastu
- arendada ja süvendada isiksuse arengut läbi abstraktse mõtlemise, püsivuse, enesevalitsemise, iseseisva töö oskuse, vastase austamise jt omaduste ja oskustega tegelemisel
- õpetada male ja kabe mängureegleid, põhialuseid, mänguvõtteid ja strateegiat
- osaleda kevadel kooli ja maakondlikul malevõistlusel

2. ÕPPESISU

Malereeglite ja kabereeglite õppimine. Male ja kabe põhialustega tutvumine.

Malemängu taktikaliste võtete, kombinatsioonide, lihtsamate lõppmängude ja strateegiaelementide õppimine.

Teiste mõtlemisvajavate mängude õppimine ja mängimine.

3. ÕPIVÄLJUNDID

- Teab male ja kabe jm mängude reegleid
- Oskab mängida malet ja kabet põhikäikudega
- Tunneb lihtsamaid male taktikalisi võtteid, kombinatsioone, lõppmänge
- Oskab lahendada sudokut, ristsõna jt mõtlemist vajavaid ülesandeid
- Tahab ka edaspidi mängida malet ja kabet jt mõtlemist vajavaid mänge

MALE

Sihtgrupp: 2.-4. klassi õpilased

Maht: 420 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Maleringi tegevusega taotletakse õpilaste huvi ja oskuste arendamist male kui loogilist mõtlemist, mälu, tähelepanu, otsustusvõimet, leidlikkust, püsivust ja distsipliintunnet kasvatava mängu vastu.

2. ÕPPESISU

Lähtudes vanusest ja malelise ettevalmistuse tasemest viiakse õppused läbi diferentseeritult, seejuures:

- a) esimese klassi õpilastega male algõpetuse esimese aasta programmi järgi, alustades malendite käikudest ning arendades järjekindlalt oskusi üksikute malendite omaduste kasutamisel mängu põhilise eesmärgi – vastase kuninga matistamise – saavutamisele;
- b) teise ja kolmanda klassi õpilastega algõpetuse teise aasta programmi järgi, mis süvendab esimesel õppeaastal omandatud teadmisi ja oskusi;
- c) neljanda klassi õpilastega algõpetuse kolmanda aasta programmi järgi, mis võimaldab järgunormide täitmist ja asuda III järgu õppeprogrammi läbitöötamiseni edaspidi;
- d) vanemate klasside males andekamate õpilastega ja paremate maletajatega töötatakse diferentseeritult eriprogrammide järgi, lähtudes nende malemängu oskuste tasemest.

Töö põhimeetodiks on valdavalt praktiline mäng malelaudadel, õpetaja poolt mängu analüüs tüüpiliste vigade väljatoomisega ning maleülesannete lahendamine. Malemängu teooria õppimisele pühendatakse iga õppuse algul 10 kuni 15 minutit. Õppustel kasutatakse abivahendina demonstratsioonilauda. Antakse soovitusi arvutite kasutamiseks malemängu õppimisel.

Paremate maletajate selgitamiseks viiakse läbi grupisiseseid võistlusi ning järgmised ülekoollised võistlused:

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilased tunnevad malendeid, käike ja tähtsamaid kombinatsioone, tunnevad male reegleid, õpilastel on läbi male paranenud loogika ja mõtlemisoskus.

BRIDŽ

Sihtgrupp: 10.-12. klassi õpilased

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE EESMÄRGID

Bridži valikainega taotletakse, et õpilane:

- tunneks mängureegleid, teaks võistlusreegleid ning bridžieetikat;
- arendaks loogilist mõtlemist;
- oskaks valida parimat plaani;
- arendaks oma oskusi partnerluseks;
- tunneks rõõmu mõtlemismängust.

2. ÕPPE SISU

Mängureeglid.

Pakkumine. Lehe tugevuse hindamine, punktiarvestus. Pakkumise eesmärk, erinevad pakkumissüsteemid, pakkumissüsteem „Ranna Ruutu“, vahelepakumine, kontra, pakkumiskonventsioonid.

Avakäik. Avakäigu põhimõtted, avakäigu mast, avakäigu kaart.

Väljamäng. Trumbitamäng ja trumbimäng. Väljamänguvõtted: lõikus, eliminatsioon, sissevise, pöördlaud. Tulemuse arvestamine.

Kaitsemäng. Kaitse signaalid.

Turniirbridži reeglid ja korraldus.

Bridžieetika.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Kursuse lõpul õpilane:

- teab bridžimängu reegleid ja oskab mängida nende järgi;
- tunneb bridžieetikat ja oskab käituda selle järgi;
- on suuteline osalema turniirbridži võistlustel;
- tunneb põhilisi mänguvõtteid ja oskab neid kasutada;
- oskab suhelda oma partneriga ning vastastega;
- tunneb bridžimängust rõõmu.

KORVPALL

Sihtgrupp: 1.-4.kl.

Maht 140 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Korvpalli huviringiga taotletakse, et õpilane on:

- kehaliselt ja vaimselt arenenud
- mõistab kehalise aktiivsuse tähtsust oma tervisele ja töövõimele ning regulaarse liikumisharrastuse vajalikkust
- tunneb liikumisest/sportimisest rõõmu ning on valmis uusi liikumisoskusi õppima
- tahtejõuliste, julgete, võitluslike noorsportlaste ettevalmistamine
- kasvatada noortes ausust, kohusetunnet, seadusekuulelikkust jt. positiivseid iseloomuomadusi ning suunata sportlikku tegevust ausa mängu reeglitele tuginedes
- osaleda koolivälistel traditsioonilistel võistlustel
- oma esinemiste ja tegudega tutvustavad ja hoida Saaremaa Ühisgümnaasiumi head nime ja mainet.

2. ÕPISISU

Praktika Liikumine. Jooks erinevates olukordades suuna muutustega ja erineva kiirusega. Spurdid, pöörded, petted.

Pallikäsitluse tehnika palli püüdmine; palli põrgatamine; söötmine peale põrgatust;

Visked paigalt vise; sammudelt vise

Põrgatus mõlema käega; erineva kiirusega.

Kaitsemängu tehnika liikumine selg ees; liikumine külg ees; peatused, spurdid ja pöörded.

Tehnika palli hankimiseks põrgatuselt viske takistamine; palli vahelt löikamine ja püüdmine lauast;

Ründemängu taktika liikumine ilma pallita – pöörded, petted, spurdid; sööt ja löige; 1:1 olukord;

Kiirrünnak ja tema osad palli hankimine lauast; rünnaku arendus; rünnaku lõpetamine.

Kaitsemängu taktika Individuaalne tegevus: koha valik palliga mängija suhtes; palli hankimine põrgatuselt ja vaheltlöige;

Ründetehnika Erinevate liikumisviiside kasutamine – spurdid, pöörded, pidurdused (kahe sammuga ja hüppega)

Palli valdamise tehnika palli püüdmine kahe käega (erinevatel kõrgustel); pörkesöödu püüdmine kahe käega;

Ründemängu taktika Individuaalne tegevus: osata vabaneda kaitsemängijast

Kaitsemängu taktika Individuaalne tegevus: 1:1 mäng

Võistkondlik tegevus: osata mängida abistaval poolel ja vahetada kohti;

Võistlusmäärustik. Võistluste osatähtsus noorte korvpallurite ettevalmistamisel.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Tunneb korvpallimääruseid ja oskab mängida vastavalt reeglitele

On omandanud järgmised korvpallierala tehnikad :

- palli püüdmise ja söötmise,
- võistkondliku kaitsemängu,
- palliga ja pallita liikumise,
- palli valdamise
- viske
- Tunneb mees-mehe kaitse põhimõtteid
- Oskab arendada oma kehalisi võimeid
- Suudab täita hindamise kontrollnormatiive
- On aktiivse eluhoiaku ja tervislike eluviisidega
- On võimeline esindama kooli korvpallivõistlustel

TERAAPILINE JOOGARING

Sihtgrupp: HEV - õpilased

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Arendada lapse keskendumisvõimet
- Arendada lapse eneseteadvust oma elu loomisel
- Õpetada lapsele tehnikaid rahunemiseks, keskendumiseks ning selguse leidmiseks
- Läbi jutustavate lugude õpetada last loovalt mõtlema ning fookust hoidma
- Õpetada lapsele oma keha tajumist, keha, meele ja hinge vahel ühtsuse loomist
- Õpetada last ennast jälgima, oma tunnetega kontaktis olema
- Toetada ning suunata lapse positiivse enesehinnangu arenemist
- Arendada lapse keha tasakaalu, liikuvust ning koordineerimist
- Läbi liikumise maandada lapses tekkinud pingeid
- Tekitada lapses huvi kehalise aktiivsuse vastu

2. ÕPPESISU

- Vaikuseminutid tundi sisse häälestumiseks, kuulamise kogemiseks, hingamise tajumiseks, keha tunnetamiseks
- Hingamisharjutused koos keha liigutamise ja liikumisega
- Joogavõtetel põhinevad harjutused erinevatele lihasgruppidele koos lugude jutustamisega
- Joogatehnikal põhinevad liikumismängud
- Mantrate õppimine, nende kasutamine energiataseme tõstmiseks
- Mandalate värvimine
- Tunni lõpus lõdvestus
- Mediteerimise õppimine ja praktiseerimine
- Tunnist väljahäälestus

3. Õpiväljundid

Laps oskab sooritada vaimset ja kehalist tasakaalu soodustavaid tegevusi ning mõistab nende mõju endale

Oskab nii õpetaja juhendamisel kui ka iseseisvalt sooritada harjutusi

Mõistab, et nende harjutuste kaudu saab ta ennetada stressi ja tulla toime pingeliste olukordadega

Suudab teadlikult lõdvestuda

Oskab jälgida, mõistab ja väljendab enda tundeid ning meeleseisundit

4. Füüsiline õpikeskkond ja vahendid

Puhkeruum, kus on olemas

Värvipliatsid mandalate ja temaatiliste piltide värvimiseks, joonistamiseks

Paberid ja mandalad värvimiseks ja joonistamiseks

Tegevuskaardid erinevate joogapooseidega

Joogateemaline lauamäng

10 joogamatti (tellimisel)

10 joogaplokki (tellimisel)

10 fliistekki (tellimisel)

5. Lõiming

Eesti keel - lugemisoskuse arendamine, teksti mõistmine, jutustamisoskuse arendamine, sõnavara rikastamine, lühendite kasutamine, oskussõnavaraga tutvumine praktiliste tegevuste kaudu

Võõrkeel - joogas kasutatavate võõrkeelsete terminite mõistmine, võõrsõnade teadvustamine, mille algkeel on inglise kee

Muusika - kuulamise, liikumise, mantrate hingamise ühendamine muusikaga

Inimeseõpetus - inimese areng, tervislikuks eluviisiks vajalike teadmiste, oskuste ja hoiakute kujundamine

Loodusõpetus - inimese areng, säästlik tarbimine, keskkonnaprobleemide märkamine ja mõistmine ning jätkusuutliku ja vastutustundliku eluviisi väärtustamine

Kunst ja tööõpetus - Mängimine ja eneseväljendus joonistamise ja mandalate värvimise kaudu, loovus ja loomiserõõm, esteetiline areng ja eneseteostus

Matemaatika - Paaris ja paaritud arvud, korduvtegevused teatud arv kordi

Kehaline kasvatus - liikumismängud kasutades erinevaid meeli

6. Kasutatav abimaterjal ja õppekirjandus

Balkrishna Acharya (2017). Laste jooga. Kirjastus Tulip OÜ

Ranveet Elvik, Liina (2017). Kundalini jooga. Teekond imelisse võlumaailma. Pegasus

Rissman Rebecca (2018). Sinu jooga. Sinisukk

Seege, Vivian (2016). Lendav vaip. Joogaraamat lastele. AS Printall

DRAAMAÕPETUSE AINEKAVA

Sihtgrupp: 5.-12. klassi õpilased

Maht: 945 tundi

1.ÕPPE–EESMÄRGID

- tõsta õpilaste esinemiskultuuri;
- arendada esinemisjulgust;
- kujundada analüüsivõimet;
- õpetada koostöövalmidust;
- arendada fantaasiat ja reageerimisoskust erinevates situatsioonides;

- õpetada füüsilise-ja häälekasutust;
- arendada tähelepanu

Kuna kaasaegses koolis muutub järjest enam tehtavaid töid kirjalikeks, on aastatega üha rohkem probleeme tekkinud õpilaste suulise eneseväljenduse ja avaliku esinemisega. Draamaõpetuse kaudu on võimalik neid probleeme mõneti pisendada.

2. ÕPPESISU

Käsitletavad teemad ja alateemad:

Avaliku esinemise põhireeglite tutvustamine.

Hingamisharjutused. Päikesepunkti hingamisega seotud harjutused. Hingamisharjutused koos füüsilise rakendamisega. Grupile mõeldud hingamisülesanded

Hääleharjutused. Harjutused hääle tugevuse reguleerimiseks. Teksti esitamine läbi rolli- ja situatsiooniülesannete. Hääleharjutused koos füüsilise rakendamisega.

Diktsiooniharjutused. Soojendusharjutused huultele, keelele, lõualihastele. Harjutused takistustega. Harjutused tekstidega.

Füüsiliseharjutused. Harjutused erinevate kehaosade tunnetamiseks ja kontrollimiseks. Partneritunnetusharjutused. Liikumine muusikasse. Ülesanded oletatavate esemetega. Situatsioonimängud. Füüsilise rakendamine koos häälega.

Tähelepanuharjutused. Individuaalharjutused. Partneritunnetus. Grupiharjutused.

Fantaasiaülesanded. Rollimängud. Mõttemängud. Ülesanded tekstidega. Märksõna — etüüdid. Omaloomingulised minilavastused.

Lavakujundus. Erinevatest materjalidest lavakujunduse makettide valmistamine.

Muusikaline kujundus. Erinevatele tekstidele taustamuusika otsimine.

Etenduste analüüs. Koos vaadatud teatrietenduste tehtud lavastuste arutelu.

Etenduste loomine ja esinemine

Põhimõisted. Päikesepunkt. Füüsis. Fikseerimine. Diktsioon. Rollimäng. Partneritunnetus. Mõttemäng. Žestid. Makett. Skulptuur. Etüüd.

Arendatavad oskused. Hääle ja füüsilise rakendamine vastavalt esinemissituatsioonile. Suulise eneseväljenduse arendamine. Koostööks vajalike oskuste arendamine. Analüüsioskus. Loovuse ja fantaasia arndamine

Võimalikud integratsioonivaldkonnad teiste ainetega

Draamaõpetuses omandatud oskusi saab kasutada eelkõige muusikaõpetuses, eesti keeles ja kirjanduses, võõrkeeltes, inimeseõpetuses, ajaloos, ühiskonnaõpetuses, kehalises kasvatuses. Samas on avaliku esinemise oskused vajalikud kõigis õppeainetes.

Võimalik rakendada järgmisi elemente: Hingamisharjutused. Rollimängud.

Situatsioonimängud. Mõttemängud. Füüsiharjutused. Etüüdid

3. ÕPIVÄLJUNDID

- õpilane oskab esinemisel kontrollida oma häält ja füüsi
- on teadlik avaliku esinemise nõuetest
- oskab analüüsida kaasõpilaste esinemist
- oskab välja tuua nähtud etenduste plusse ja miinuseid
- on valmis grupitöös võtma endale juhirolli
- oskab etteantud rollimängudes end loogiliselt väljendada
- on valmis välja pakkuma ideid erinevateks situatsioonimängudeks
- oskab rakendada fantaasiat ja loovalt suhtuda antud ülesannesse
- näitetrupp osaleb võimalikult paljudel konkurssidel ja festivalidel
- trupp esineb erinevatel kooli üritustel

KOORILAU

Sihtgrupp: 1. – 12. klassi õpilased

Maht: 840 tundi

Laulukoorid, mille tegevuses on võimalik osaleda:

- 1) **1.-2. klassi õpilaste mudilaskoor**
- 2) **1.-4. klassi õpilaste mudilaskoor**
- 3) **1.-6. klassi poistekoor**
- 4) **5.-9. klassi tütarlastekoor**
- 5) **8.-12. klassi õpilastele segakoor**

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Laulmise propageerimine ja julgustamine
- Õpetada õpilasi õigesti juhtima ja valdama oma häält;

- Muusikalise kuulmise arendamine
- Arendada nooditundmist, ja muusikalist mälu;
- Omandada laulist hingamistehnikat;
- Saada esinemiskogemusi, õppida lavalist käitumist;
- Arendada üksteisega arvestamist, täpsust;
- Õpetada terminoloogiat.

2. ÕPPEISU

Hääleseade kooris, laulmis-, ja hingamistehnikate omandamine, saatega 1-ja 2-häälsete koorilaulude omandamine, tähtpäevadeks olulise repertuaari läbimine, lavalise käitumise põhimõtete omandamine ja nende kasutamine praktikas. Koorilaulu ja laulupidude ajalugu. Algtasemel noodikirja lugemine.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Koorilaulu lõpetaja:

- Oskab kasutada laulist hingamist;
- Oskab lugeda noodikirja
- On enesekindel esineja
- Teadb kuidas laval käituda
- Hindab laulu- ja laulupidude traditsioone Eestis.
- Oskab artikuleerida laulusõnu selgelt ja kuuldavalt;
- Oskab esitada õpitud laulud peast vastavalt oma vokaalsetele võimetele;
- Teab tunniks vajalikke mõisteid;
- Oskab kasutada häält turvaliselt ja kahjustamata.

ANSAMBLILAUL

Sihtgrupp: 1.-12. klassi õpilased

Maht: 315 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Ansambli laulu valikainega taotletakse, et õpilane:

- tegeleks aktiivselt laulmisega. Õppeaasta jooksul ligi kümne mitmehäälse laulu õppimine
- tunneks elementaarselt noodikirja ja oskaks seda praktiliselt kasutada
- arendaks oma muusikalist kuulmist mitmehäälse ansambliilaulu läbi, ansamblitunnetuse arendamine
- saaks professionaalsed hääleseadet
- võtaks ansambli koosseisus osa kõikidest maakondlikest ja üleriigilistest konkurssidest ja kõigist esinemistest

2. ÕPPESISU

Poplaulud, partiid, kokkulaulmine, noodikiri, hääleseade, lavakultuur, näitlejameisterlikkus, laululine hingamine, rütmipillid, mikrofoni kasutamine. 5-6 mitmehäälse laulu õppimine õppeaasta jooksul.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane oskab mitmehäälses ansambelis laulda, tunneb elementaartasemel noodikirja, tunneb erinevaid repertuaare, oskab laval esteetiliselt esineda, oskab kasutada rütmipille laulu saateks.

RAHVATANTS

Sihtgrupp: 1.-12. klassi õpilased

Maht: 840 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Rahvatantsu valikainega taotletakse, et õpilane:

- teaks enim kasutatavaid rahvatantsu põhisamme;
- oskaks tantsida folkloorseid tantse;
- oskaks kanda rahvariideid;
- tunneks erinevaid Saare maakonna rahvariideid;
- teaks erinevaid rahvatantsude autoreid ning oskaks tantsida nende tantse.

2. ÕPPE SISU

Eesti rahvatantsu ajalugu. Erinevate rahvariiete tundma õppimine. Rahvariiete kandmise eripärad. Tantsude õppimine: folkloorised tantsud, autoritantsud ning teiste rahvaste tantsud.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Valikkursuse lõpetaja:

- eristab rahvatantsu põhisamme;
- oskab tantsida enim kasutatavaid põhisamme;
- oskab tantsida lihtsamaid folkloorseid tantse;
- oskab kanda ja hooldada rahvariideid;
- teab erinevaid rahvatantsu autoreid,
- oskab tantsida mõningaid autoritantse
- oskab käituda laval ning esineda publikule.

KANGAKUDUMINE

Sihtgrupp: 3. klassi õpilased

Maht: 70 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Kangakudumise õppega taotletakse, et õpilane:

- saaks tuttavaks väga vana ja inimesele eluliselt vajalik olnud vahendiga (kangasteljed)
- oskaks kududa labast kudet ja teha rüüsõlme
- oskaks paarilis(t)ega tulemuslikult koostööd teha, tööd jagada ja organiseerida

2. ÕPPE SISU

Kangakudumise ajalugu.

Kangastelgede töö printsiip, telgede osad.

Kangakudumise erinevad võtted, tehnikad, võimalused

Praktiline töö – vaiba kudumine

3. ÕPIVÄLJUNDID

Lõpetajad:

- teavad erinevaid kangakudumise tehnikaid
- oskavad telgedel kududa labast kudet ja rüüut
- oskavad koostöös arvestada teistega (tulemuseks on kollektiivne töö)
- oskavad ise probleemidele lahendust leida (töötab nädala jooksul iseseisvalt) ja saavad klassiüritustel enda tehtud vaipa kasutada ning jätavad 4.kl lõpul armsale klassijuhatajale mälestuseks selle täiesti ise tehtud asja

MEEDIAÕPETUS

Sihtrühm: 9.-12. klassi õpilased

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Arendada õpilase meediapädevust (protestantlik paradigma)

- oskus meediavoolus orienteeruda
- leida üles enesele vajalik informatsioon
- hinnata kriitiliselt info usaldusväärsust
- võime oma seisukohta meedia vahendusel väljendada

Arendada õpilase meediakirjaoskust (esteetiline paradigma)

- teadlikkus ajakirjanduse põhižanritele esitatavatest tingimustest
- oskus luua kvaliteetset sisu ajakirjanduse põhižanrites

2. ÕPPESISU

Teoreetilised lähtekohad

Põhilised mõisted kommunikatsiooniteaduses. Kommunikatsiooni ja meedia asukoht ühiskonnas. Sissejuhatus meedia ajalukku. Meediatekstidele esitatavad nõuded. Kvaliteetse meediateksti loomise alused. Meediasündmuste ja -tekstide pidev märkamine ja analüüsimine

Praktiline tegevus

Erinevate tekstide loomine õppeeesmärgil. Saarte Hääle noortelisa ja SÜG-Pressi täitmine ajakirjandusliku sisuga (tekst, fotod, graafika, kujundus, küljendus). Raadioreportaazi tegemine. Olemuslooliku teleuudise (newsfeature) tegemine. Oma interaktiivse keskkonna loomine ning selle sisuga täitmine. Pidev meedia jälgimine ja selle hilisem analüüs (ka enda tekstid)

3. ÕPIVÄLJUNDID

Meediaringis osalenud õpilane teab:

- mida tähendab meedia
- kuidas meedia toimib
- millised on meedia ohud ja võimalused
- millised on meediale esitatavad sisulised, vormilised ja eetilised nõuded

õpilane oskab:

- selekteerida meediatekstides olulist ebaolulisest või väärast
- hinnata meediatekstide kvaliteeti
- luua sisu nii kirjutavas kui audiovisuaalses meedias
- teha koostööd, toimida ühise toimetusena
- vastutada oma sõnade eest

INGLISE KEEL

Sihtgrupp: gümnaasiumiõpilased, täiskasvanud

Maht: vastavalt kursuse võimalusele 40 tundi või 60 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Inglise keele õpetuse eesmärgiks on, et õppija:

- omandab vähemalt inglise keele tasemel, mis on vajalik era- ja töölaseks suhtluseks (iseseisva suhtlemise tase, Euroopa Nõukogu A2 – B2 tase, või kõrgem);
- huvitub inglise keele õppimisest, on võimeline enesetäiendamiseks selles keeles;
- suudab omandatud keeleoskust iseseisvalt edasi arendada ja teisi võõrkeeli juurde õppida;
- kasutab, täiendab ja arendab omandatud õpiviise ja -võtteid;
- omandab lugemisvilumuse, mõistab ja oskab tõlgendada erinevaid tekste (ilukirjanduslik, populaarteaduslik jne), oskab kasutada seletavat sõnaraamatut;
- julgeb ja oskab suhelda inglise keeles;
- suudab aru saada erinevate inimeste inglise keelsest kõnest ja vestlusest;
- oskab ennast kirjalikult väljendada õpitud temaatika piires;

- tunneb inglise keelt kõnelevate maade kultuurile iseloomulikke käitumis- ja suhtlusnorme, nende kasutamist kõnes ja kirjas;
- tunneb huvi inglise keelt kõnelevate maade kultuuri ja kirjanduse vastu.

ÕPPEGEVUS

Õppija on omandanud vajalikud õpioskused iseseisvaks tööks ja jätkab nende täiendamist. Suuremat tähelepanu pööratakse eneseväljendusoskuse arendamisele inglise keeles. Põhilisteks töövõteteks on rühma-, paaristöo, rollimängud, intervjuud, projektid, uurimuslikud õppeülesanded, mis suunavad otsima informatsiooni erinevatest inglise keelsetest teabeallikatest, sh Internetist.

KORRALDUS

Õppetöö toimub vastava tasemega rühmades (algajad, edasijõudnud, jne). Rümas keskmiselt 12-18 õppijat. Tunnid toimuvad 2 korda nädalas a' 2 tundi (kokku 40t või 60t).

2. ÕPPE SISU

KÕNEARENDEUS-, LUGEMIS-, KUULAMIS- JA KIRJUTAMISTEEMAD:

ÕPITAVAT KEELT KÕNELEVAD MAAD: geograafia, ajalugu, elustiil, rahvuslikud stereotüübid.

MINA, SÕBRAD: välimus ja iseloom, minu eripära ja võimed, mina isiksusena teiste seas.

PEREKOND JA KODU: abielu ja perekond, rollid perekonnas.

MAAILM: reisimine, transport, maailma riigid

TÖÖ: ankeedi täitmine, ametlik ja isiklik kiri, töösuhted, CV, tööavaldus, tööintervjuu.

KESKKOND: meie pealinn, maa ja linn, urbaniseerumine, kodukoht, liiklus, globaalprobleemid, looduskaitse, sotsiaalsed probleemid, loodus ja looduskaitse, loodusrikkused, kliima, maa ja linn, urbaniseerumine; Eesti valitsemiskord, majandus, kultuuritavad, rahvusvahelised suhted

KULTUUR: televisioon, reklaam, film, teater, kunst, muusika, ajalehed, meedia, elektrooniline meedia, internet, arvutid, koduleheküljed, infoühiskond ja selle probleemid.

HARRASTUSED: hobid, sport, sport ja äri, spordialad.

IGAPAEVASED TEGEVUSED: tervislik eluviis, toitumine, ravimtaimed, alternatiivmeditsiin, vigastused ja esmaabi, haigused, nende sümptomid ja ravi, kutsehaigused.

KEELETEADMISED

Tegusõna: tegusõna tüübid, aktiivi ajavormid ja nende kasutus, ebareeglipärased verbi vormid, tuleviku valjendamine. Küsimuste moodustamine, modaalverbid ja nende kasutus, passiivi ajavormid ja nende kasutus).

Artikkel: artikkel geograafiliste nimedega ja pärisnimedega, kasutamine abstraktsete, nimisõnadega, ainenimedega, artikli puudumine, erandid

Määrsõna: määrsõna koht lauses, määrsõnade võrdlemine.

Lühendid: üldlevinud lühendid.

Õigekiri: lühivormid., sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhijuhud

Nimisõna: liigid, üld- ja pärisnimede kasutamine, omastav kaane, kahekordne omastav kääne, nimisõnade mitmus, loendatavad ja loendamatud nimisõnad, liitnimisõnad

Arvsõna: kuupäevad, lihtmurrud, kümnendmurrud

Eessõna: fraasid, mis nõuavad enda järel teatud eessõna.

Omadussõna: liitomadussõnad, täiend ja öeldistäiteline omadussõna, sõnajärg mitme täiendsõna puhul, võrdlusvormid, eritüvelised võrdlusastmed, piiritlevad ja astmelised omadussõnad.

Lauseõpetus: fraaside ja lausete ühendamine

Sidesõna: siduvad sidesõnad, vastandavad sidesõnad, põhjuslik sidesõna, järelduslikud sidesõnad, põhjused alustavad sidesõnad, viisimääruslauseid alustavad sidesõnad, tagajärjemääruslauseid alustavad sidesõnad, mööndusmääruslauseid alustavad sidesõnad.

Sõnatuletus: omadus-, tegu- ja nimisõnade tuletus ees- ja järelliidete abil.

Asesõna: siduvad asesõnad.

Lauseõpetus: kõrvallaused, rohutavad sõnad ja konstruktsioonid

Arvsõna: aritmeetilised põhitehted, erinevad mõõtühikud.

3. ÕPIVÄLJUNDID

1. Kuulamise õppija:

- mõistab erinevate kõnelejate olmeteksti ja telefoni teel edastatud teateid eeldusel, et need on lähedased standardkeelele;
- suudab jälgida raadio- ja TV-uudiseid ja -teateid, et saada vajalikku infot;
- oskab eristada selgelt valjendatud tooni ja suhtumist, panna tähele rõhuasetusi ja mõttefraase;

- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;
- teab oma emakeeles enamkasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti kuulates;
- suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi;
- suudab jälgida lühiloengut ning eristada sellest olulist infot.

2. Kõnelemisel õppija:

- kasutab vastavale voorkeelele omast intonatsiooni, rütmi ja rõhku;
- oskab vestelda põhitemaatika ulatuses ning esitada ja põhjendada oma vaateid ja seisukohti;
- tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- oskab suhelda voorkeeles nii vahetult kui ka telefoni teel;
- oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja valjendada oma mõtteid ühiskondlike probleemide ja sündmuste kohta;
- oskab vestluses vajadusel kasutada kompensatsioonistrateegiaid.

3. Lugemisel õppija:

- suudab lugeda funktsionaalstiililt erinevaid tekste, nende hulgas mitmesuguseid kasutamishiseid;
- suudab määratleda teksti peaideed ja autori eesmärgid;
- oskab leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada pealkirju, illustratsioone, jooniseid, skeeme, erinevaid kirjapilte;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;
- teab oma emakeeles kasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti lugedes;
- oskab leida õpitava võõrkeele vahendusel infot erinevatest allikatest, seda valida ja kasutada;
- oskab kasutada eriliigilisi sõnaraamatuid ja teatmeteoseid.

4. Kirjutamisel õppija:

- oskab kirjutada teateid, ametlikke ja mitteametlikke kirju;
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha, olulist kokku võtta;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;

- oskab kirjutada elulookirjeldust (CV);
- oskab liigendada ja vormistada erinevaid tekste.

KASUTATAV KIRJANDUS

Õpetaja valib õppematerjale oma vabal valikul lähtudes seatud eesmärkidest. Kasutatakse videomaterjale, ajakirjandust, internetti ning mitmeid erinevaid sarju välismaal kirjastatud õpikutest.

INGLISE KEELE RIIGIEKSAMI ETTEVALMISTUSKURSUS

Maht: 35/70 tundi

Tase: B2- C1

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Põhiliseks õppe-eesmärgiks on toetada õpilase valmistumist inglise keele riigieksamiks, seejuures saavutada inglise keeles kuulamine, lugemine, rääkimine, kirjutamine, mis vastaks rahuldavale õpitulemusele B2 või heale ja väga heale õpitulemusele C1.

2. ÕPPESISU

Temaatika

1. Eesti ja maailm.
2. Kultuur ja looming
3. Keskkond ja tehnoloogia
4. Tehnoloogia
5. Pere ja haridus
6. Inimene ja ühiskond

Keeleteadmised

- Tegusõna: tegusõna tüübid, aktiivi ajavormid ja nende kasutus, ebareeglipärased verbi vormid, tuleviku valjendamine. Küsimuste moodustamine, modaalverbid ja nende kasutus, passiivi ajavormid ja nende kasutus).
- Artikkel: artikkel geograafiliste nimedega ja pärisnimedega, kasutamine abstraktsete, nimisõnadega, ainenimedega, artikli puudumine, erandid.

- Määrsõna: määrsõna koht lauses, määrsõnade võrdlemine.
- Lühendid: üldlevinud lühendid.
- Õigekiri: lühivormid., sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhijuhud.
- Nimisõna: liigid, üld- ja pärisnimede kasutamine, omastav kaane, kahekordne omastav kääne, nimisõnade mitmus, loendatavad ja loendamatud nimisõnad, liitnimisõnad.
- Arvsõna: kuupäevad, lihtmurrud, kümnendmurrud.
- Eessõna: fraasid, mis nõuavad enda järel teatud eessõna.
- Omadussõna: liitomadussõnad, täiend ja öeldistäiteline omadussõna, sõnajärg mitme täiendsõna puhul, võrdlusvormid, eritüvelised võrdlusastmed, piiritlevad ja astmelised omadussõnad.
- Lauseõpetus: fraaside ja lausete ühendamine.
- Sidesõna: siduvad sidesõnad, vastandavad sidesõnad, põhjuslik sidesõna, järelduslikud sidesõnad, põhjusemäaruslauseid alustavad sidesõnad, viisimäaruslauseid alustavad sidesõnad, tagajärjemäaruslauseid alustavad sidesõnad, mõõndusmäaruslauseid alustavad sidesõnad.
- Sõnatuletus: omadus-, tegu- ja nimisõnade tuletus ees- ja järelliidete abil.
- Asesõna: siduvad asesõnad.
- Lauseõpetus: kõrvallaused, rohutavad sõnad ja konstruktsioonid.
- Arvsõna: aritmeetilised põhitehted, erinevad mõõtühikud.

Õppetegevus

Arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt, rõhuasetused võivad olla erinevad.

Õppija loeb autentseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kasutatakse mitmekesiseid ülesandeid, mis eeldavad loovat lähenemist. Keeletasemele vastava sõnavara omandamiseks ning keerukamate keelekonstruktsioonide kasutamiseks ja kinnistamiseks kasutatakse ülesandeid, kus saab rakendada suhtlemisoskust, kasutades erinevaid keeleregistreid. Õpetaja suunab õpilasi kõrvutama ja analüüsima erinevate keelte sarnasusi ja erinevusi, nägema keeltevahelisi seoseid ning jälgima oma keelekasutust. Õpetaja planeerib koos õpilastega tööd, et saavutada eesmärgiks seatud keeleoskustase.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Kursuse lõpetaja:

- mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;

- vestleb spontaanselt ja ladusalt sama keele emakeelse kõnelejaga;
- selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
- arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset
- kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletavat sõnaraamatut, internetti) vajaliku info
- otsimiseks ka teistes valdkondades;
- seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab
- oma õpistrateegiaid;
- seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonnaga kui ka teiste valdkondade
- teadmistega.

ARAABIA KEEL

Sihtgrupp: 10.-12. klassi õpilased

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE–EESMÄRGID

- Õpetaja suunab õpilast kasutama, täiendama ning arendama omandatud õpioskusi.
- Õpilane on võimeline iseseisvalt õppima.
- Õppeprotsessi käigus kujunevad ka suhtluspädevused (pöördumine, tutvustamine, vestluse alustamine, esinemisoskus, teiste kultuuride mõistmine).
- Gümnaasiumi lõpetanu on võimeline jätkama õpinguid ülikoolis.

Eesmärk: Kuna araabia keel jaguneb väga selgelt klassikaliseks ja modernseks standardkeeleks ning kõnekeeleks (dialektideks), tuleb selle keele õpetamisel paratamatult teha valik erinevate keeletasandite vahel. Antud meetodis on valitud õpetatavaks keeleks modernne standardkeel, mis annab õpilasele võimaluse mõista tänapäeva raamatutes, raadios, televisioonis ja ajalehtedes kasutatud keelt, kuid samas ei ole sobiv igapäevase vestluse läbiviimiseks. Sellest tulenevalt on õppimisel rõhk tekstide lugemisel, tõlkimisel ning grammatilise baasi

omandamisel, et hiljem oleks kergem vajadusel teha valik kümnete araabia keele dialektide vahel ja omandada üks neist, et ka araabia keelt igapäevakontekstis suuliselt kasutada.

2. ÕPPESISU

Lugemisteemad:

Araablase igapäevaelu tutvustavad tekstid. Araablase ajalugu ja kirjandust tutvustavad tekstid. Näiteid araabiamailma tänapäevakirjandusest. Näiteid araabiamailma klassikalisest kirjandusest. Näiteid islamikirjandusest.

Grammatika:

Tähestik, vokaalid ja muud hääldusmärgid. Lause süntaks. „Ajad“ - mudaria marfu, mudaria mažzum, mudaria mansub ja madi. Küsisõnad. Vokatiiv. Anneksioon. Artikli kasutus. Naissoo ja meessoos tunnused ning kasutus. Isikulised asesõnad. Sõnatüvede kasutus ning otsimine sõnaraamatust. Käänamine. Eesliited. Omadussõna käitumine nii epiteedina kui ka nominaallausetes ilma verbita „olema“. Verbi „olema“ kasutus ning mõjud. Erandlikult lõppevad nimisõnad. Vokaliseerimata teksti lugemine. Kirjavahemärgid. Prepositsioonid. Mitmuse moodustamine ja kasutus. Illa, anna, in ja inna kasutus ja mõjud. Duaali kasutus. Nominaallause ja verbaallause. Eitus nii „olevikus“, „minevikus“ kui ka „tulevikus“. Aktiiv ja passiiv. Käskiv kõneviis. Relatiivlause. Al-hal (samaaegsus) – kasutus ja mõjud. Demonstratiivid. Masdar (-mine). Tingimuslause. Täiend. Ebastabiilse hamzaga sõnad. Assimileerunud verbid, muud erandlikud verbivormid. Võrdlusastmed. Põhiarvud ja järgarvud, arvutamine. Päikese- ja kuutähed

3. ÕPIVÄLJUNDID

Vabaaine lõpetaja:

- tunneb kõiki araabia keele tähti ning kirjamärke
- saab aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest
- mõistab konteksti abil neis esinevaid üksikuid tundmatuid sõnu
- on suuteline tänu sõnaskeemide omandamisele mõistma ka võõra sõnatüvega skeemi tähendust ja funktsiooni lauses
- oskab sõnaraamatust tänu grammatilistele teadmistele leida võõrast sõnavara
- oskab õpitud sõnavara piires end väljendada kirjalikult ja suuliselt
- on suuteline kirjutama sõnaraamatu abil ka keerulisemaid tekste
- gümnaasiumi lõpetaja oskab kõnelemisel
  - hääldada kõiki võõrhäälikuid korrektselt
  - korrata perfektselt ette loetud lauseid

- väljendada end õpitud sõnavara piires
- vastata viisakusvormidele
- tänu omandatud teadmiste standardkeelest omandada kiiremini mõnda dialekti (kõnekeelt)
- gümnaasiumi lõpetaja oskab lugemisel
  - leida tekstist olulist
  - suudab endale sõnaraamatu ning eelnevate teadmiste varal teha selgeks ka keerulisema teksti mõtte
- gümnaasiumi lõpetaja oskab kirjutamisel
  - eeskuju järgi kirjutada tänukaarti, sõbrale kirja
  - kirjeldada ennast
  - kirjutada lühikest esseed, raamatuarvustust vm
  - kasutada teksti kirjutamiseks nii oma teadmisi kui abivahendeid (sõnaraamat, grammatika õpik jt)
  - tõlkida teksti (nii AR-ET kui ET-AR)

PRANTSUSE KEEL ALGAJATELE

Sihtrühm: 7.-12. klassi õpilased

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE–EESMÄRGID

- Õpimotivatsiooni loomine.
- Õpetaja suunab õpilast kasutama, täiendama ning arendama omandatud õpioskusi.
- Õppeprotsessi käigus kujunevad suhtluspädevused (pöördumine, tutvustamine, vestluse alustamine, esinemisoskus, teiste kultuuride mõistmine).

2. ÕPPESISU

Kõnearendus- ja lugemisteemad: Uus kooliaasta. Õpitavat keelt kõnelevad maad. Prantsusmaa, Kanada ja asumaad). Minu päev (täna, eile). Minu perekond (pereliikmed, sugulased, vanemate töö, välimuse kirjeldamine). Hommikusöök (toiduained). Õige tee juhatamine ja küsimine. Kehaosad ja tervis. Aastaajad ja ilm. Kool (tunniplaan, õppetund, õpikud, koolimaja). Mina ise (nimi, vanus, välimus, riietus, iseloom). Pühad (jõulud, lihavõtted, 1.aprill, kevadpühad, 14.

juuli). Signaalsõnad: numbrid: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastaarvud). Ettepaneku tegemine. Arvamuse küsimine. Hobid (lemmikloomad, reisimine, nädalavahetused, kollektioneerimine). Prantsusmaa ajalugu. Prantsusmaa kolooniate ajalugu. Prantsuse tsivilisatsioon, viisakus. Ilm. Keeleklassidele – prantsuskeelne kirjandus (Prantsuse klassika kui ka koloniaalkirjandus).

Grammatika: Artikkel. Artikli kasutamine. Omadussõna võrdlemine. Tegusõna. I, II ja III pöördkond. Ajavormid: Présent, Passé Composé, Imparfait, Plus-que-parfait, Futur proche, Futur Simple, Passé résent, Conditionnel présent, Subjonctif présent; aegade ühildumine kaudses kõnes. Eessõnad à, à la, au, aux, à l', de la, du, des, en. Küsimuse ja eituse moodustamine

3. ÕPIVÄLJUNDID

Vabaaine lõpetaja

- saab aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest, luuletustest, lauludest, samuti passiivset sõnavara sisaldavatest tekstidest;
- mõistab konteksti abil neis esinevaid üksikuid tundmatuid sõnu;
- oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku infot;
- eristab selgelt kuni kolme vestluses osaleva inimese kõnet;
- gümnaasiumi lõpetades oskab kõnelemisel:
  - vestelda ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires;
  - küsitleda oma kaaslast ja saadud infot edasi anda;
  - väljendada ja põhjendada oma arvamust;
  - kasutada õpitud fraase õige intonatsiooniga;
  - kirjeldada pilte;
  - hääldada kõiki võõrhäälikuid korrektselt;
- gümnaasiumi lõpetades oskab lugemisel:
  - leida tekstist olulist;
  - on tuttav erinevate lugemisstrateegiatega;
  - sõnaraamatu ning eelnevate teadmiste varal teha selgeks ka keerulisema teksti mõtte;
- gümnaasiumi lõpetades oskab kirjutamisel
  - eeskujuga järgi kirjutada tänukaarti, sõbrale kirja;
  - ennast ja oma hobisid kirjeldada (prantsuse kõrgmood, parfüümid);
  - kasutada teksti kirjutamiseks nii oma teadmisi kui abivahendeid (sõnaraamat, grammatika õpik jt).

ROOTSI KEEL

Sihtgrupp: gümnaasiumiõpilased, täiskasvanud

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE–EESMÄRGID

- Põhiteadmiste omandamine rootsi keele ehitusest;
- Baassõnavara omandamine;
- Õige häälduse ja intonatsiooni õpetamine;
- Igapäevase suhtlusoskuse omandamine;
- Ülevaate saamine Rootsi riigist ja kultuurist;
- Meedia kaudu saadud lihtsama informatsiooni mõistmine.

2. ÕPPESISU

I õppeaasta

KEELETEADMISED

Nimisõna: sugu, mitmuse moodustamine (5 deklinatsiooni), määratud ja määramata vorm ja nende kasutamine, omastava käände moodustamine.

Omadussõna: omadussõna põhivormid, ühildumine nimisõnaga määramata vormis ainsuses ja mitmuses, ühildumine ka öeldistäitena.

Asesõna: isikuline asesõna alusena ja sihitisena, näitavad asesõnad (den, den här), omastavad asesõnad, umbmäärased asesõnad (någon, ingen), det-konstruktsioonid, reflektiivsed asesõnad, küsivad asesõnad, siduv asesõna som.

Arvsõna: põhiarvud, järgarvud.

Tegusõna: tegusõna 4 konjugatsiooni; preesensi, imperfekti ja futuurumi moodustamine ja kasutamine, tähtsamad ebareeglipärased tegusõnad, käskiv kõneviis, modaalverbid (kunna, vilja, få, måste).

Eessõnad: tähtsamad eessõnad, (i, på, från, vid, hos, med, under, bakom, brevid, över, mellan, till, framför) ja mõned lihtsamates ajamäärustes kasutatavad eessõnad (på, i, om).

Lauseõpetus: lihtlause sõnade järjekord; jaatav, eitav ja küsiv lause, lühivastused, konstruktsioon det finns kasutamine.

Tuletusõpetus: lihtsamate liitsõnade tuletamine, negatiivne eesliide o-.

TEEMAD

Tutvustamine, tutvumine. Perekonnast, selle liikmetest, ametitest, tööst. Kellaeg, nädalapäevad, kuud. Aastaajad, ilm. Vaba aeg, huvialad, mida meeldib teha. Koolielu. Kauplustes toiduainete ostmine. Tee juhatamine. Sünnipäev. Mõned pühad (Lucia päev, jõulud)

II õppeaasta

KEELETEADMISED

Nimisõna: koos omadussõnaga seotud tekstis, mitmuse määratud vorm.

Omadussõna: ühildumine nimisõnaga määratud vormis nii ainsuses kui ka mitmuses, võrdlusastmed.

Asesõna: näitavad asesõnad (denna, samma, sådan), siduvad asesõnad (vad, vilken, vars), umbmäärane asesõna (man, varje, all, båda, själv).

Arvsõna: aastaarvud ja kuupäevad.

Tegusõna: perfekti ja pluskvamperfekti moodustamine ja kasutamine, infinitiivi kasutamine, abitegusõnad, reflektiivsed tegusõnad, aegade ühildumine pea-ja kõrvallauses.

Eessõna: eessõnad aja- ja kohaväljendites.

Määrsõna: määrsõna tuletamine omadussõnast, aega ja kohta tähistavad adverbid.

Sidesõnad: lihtsamad alistavad sidesõnad.

Lauseõpetus: sõnade järjekord põimlauses, liikuva määruse asend.

TEEMAD

Päevaplaan, nädalalõpuplaanid. Loodus ja loomad. Toidud Eestis ja Rootsis. Riiete ja jalanõude ostmine. Kodused majapidamistööd. Pühad ja nendega seotud traditsioonid (jaanipäev, jõulud, jne). Telefonivestlused. Reisimine. Rootsi riik ja tähtsamad geograafilised näitajad.

III õppeaasta

KEELETEADMISED

Omadussõnad: ülivõrde määratud vorm.

Asesõna: siduvad asesõnad (vad som, vem som), umbmäärased asesõnad (allting, varannan).

Tegusõna: partikkelverb, depoonensverbid, s-passiiv, vara-ja bli-passiiv, preesensi ja perfekti partitsiibi tutvustamine.

Sidesõna: rinnastavad ja alistavad sidesõnad.

Lauseõpetus: tingimuslaused, kaudne kõne, emfaatiline konstruktsioon.

Tuletusõpetus: nimisõna, tegusõna ja omadussõna tuletamise tutvustamine.

TEEMAD

Rootsi riik ja ühiskond. Puhkus ja koolivaheaeg. Arsti juures ja apteegis. Sõprus, armastus, abielu. Tuntud rootslased läbi aegade. Kuulsamad kirjanikud. Pühad ja traditsioonid (Nobeli päev, vähipidu, volbriöö).

3. ÕPIVÄLJUNDID

3-aastase kursuse lõpul peaks õpilane:

- tulema toime igapäevase suhtlemisega riigirootsi keeles;
- oskama lugeda adapteerimata teksti sõnaraamatu abil;
- oskama kirjutada kirja, avaldust, täita lihtsamaid blankette;
- suutma aru saada normaaltempos kõneldavast riigirootsi keelest;
- omama elementaarseid teadmisi Rootsi kultuurist, geograafiast ja ühiskonnast;
- sõnavara maht: ca 1500-2000 sõna.

TERAAPILINE RÜTMIKA- JA MUUSIKARING

Sihtgrupp: HEV-õpilased

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Arendada iga lapse individuaalsetest eeldustest lähtuvalt tasakaalu, koordinatsiooni, liikuvust, ruumi- ja rütmitaju
- Muusikaliste instrumentidega arendada tähelepanu, keskendumis- ja kuulamisoskust
- Arendada fantaasiat ja reageerimisoskust erinevates situatsioonides
- Õpetada keha ja hääle kasutust ning laululist hingamistehnikat
- Arendada muusikalist kuulmist ja mälu
- Omandada algtasemel erinevate instrumentide mängimistehnikad
- Arendada üksteisega arvestamist, täpsust ja koostööd
- Arendada matkimisoskust ja loovat jäljendamist

- Kujundada verbaalseid ja ka mitteverbaalseid suhtlemisoskusi
- Innustada õpilasi leidma isikupäraseid ja loovaid lahendusi mänguks ja õppimiseks
- Suunata ja toetada õpilase positiivse enesehinnangu kujunemist
- Tekitada muusika- ja kultuurihuvi
- Kujundada hügieeni- ja korraharjumusi

2. ÕPPESISU

- Hingamisharjutused. Päikesepunkti hingamisega seotud harjutused. Hingamisharjutused koos keha liigutamise ja liikumisega.
- Harjutused erinevate kehaosade tunnetamiseks ja kontrollimiseks.
- Liikumine muusikasse. Keharütmide tunnetamine. Loovliikumine muusikas. Muusikapalade rütmistamine keha liikumise ja pillimänguga.
- Hääleharjutused. Harjutused hääle tugevuse reguleerimiseks.
- Klassis olemasolevate pillidega tutvumine ja pillimängu algoskuste omandamine.
- Situatsioonimängud. Fantaasiaülesanded. Rollimängud. Laulumängud ja rahvatantsud.
- Tähelepanuharjutused ja individuaalharjutused liikumise, liigutamise ja muusikaga.
- Muusikalise kujunduse loomine ja taustamuusika otsimine tekstidele.
- Muusikalistest mõistetest arusaamine ja kasutamine.
- Algtasemel noodikirjaoskuse omandamine.
- Lihtsamate rütmipillide meisterdamine.

3. ÕPIVÄLJUNDID

- Tunnetab muusikalist rütmi ja oskab oma liikumist rütmistada muusikasse
- Sooritab kehatunnetusharjutusi koostegevuses imiteerimise, näidise ja instruksiooni järgi
- Suudab muusikas lõdvestuda

- Sooritab sotsiaalseid kui ka emotsionaalseid arengut toetavaid harjutusi nii verbaalselt kui ka alternatiivsete vahenditega
- Laulab loomuliku hääle ja kehahoiakuga
- Mõistab ja väljendab muusika sisu nii liikumise, pillimängu kui ka laulmise ja maalimisega
- Osaleb meelsasti erinevates mängudes, on loov ja aktiivne
- Tantsib, laulab ja mängib lihtsaid tantsu- ja laulumänge
- Kuulab meelsasti erinevat muusikat
- On valmis kaasa lööma muusikalistes projektides, mis on seotud kooliüritustega

4. FÜÜSILINE ÕPIKESKKOND JA VAHENDID

Klassiruum, kus on olemas:

- õpetaja isiklikud digiklaver, süntesaator, akustiline kitarr ja muusikakeskus
- koolipoolsed erinevad rütmipillid ja digivahendid
- ukuleled (saab laenuatada kõrvalmaja muusikaklassist)
- väikekanded, džembed ja ksülofonid (tellimisel)
- õpilaste isiklikud plokkflöödid

5. LÕIMING

Eesti keel. Oskussõnavaraga tutvumine praktiliste tegevuste kaudu. Liisusalmid, häälimine, tähelepanu kõne ja tegevuse jälgimisel.

Võõrkeel. Laulude, tantsude, muusika päritolu selgitamine.

Muusika. Kuulamise, liikumise ja hingamise ühendamine muusikaga. Helid, rütmid, laul ja pillimäng. Algoskuste omandamine noodikirja lugemisel ja kirjutamisel.

Inimeseõpetus. Mina ja kodu; liikumise tähtsus, uudishimu tekitamine ja maailma avastamine; meie ja sõbrad.

Loodusõpetus. Nähtused, jõud ja tugevus; pehmus ja liikuvus; matkimine; rütmid elus ja looduses.

Kunst ja tööõpetus. Mängimine ja eneseväljendus maalimise ja meisterdamisega; erinevad rollid ja loomisrõõm.

Matemaatika. Paaris ja paaritud arvud, liikumine kujundites, korduvtegevused 2, 4 või 8 korda.

6. KASUTATAV ABIMATERJAL JA ÕPPEKIRJANDUS

- 1) Päts, Riho (2010). Muusikaline kasvatus üldhariduskoolis. Koolibri
- 2) Kaljuste, Heino (2011). Heino Kaljuste artiklite kogumik. Koostanud Ene Kangron. Tallinn: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia
- 3) Muusikaõpetuse didaktika. Valik artikleid (2014). Koostanud Kristi Kiilu, Anu Sepp. Tallinn: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia
- 4) Hääle kujundamisest. Vilja Sliževski
- 5) Laulmine ja hääle kujundamine. Taavi Esko, Niina Esko
- 6) Regilaulu käsitlemisest. Celia Roose
- 7) Erinevate meelesüsteemide kasutamisest. Merike Kuivits, Tuuli Jukk
- 8) Pillimängust muusikatunnis. Liivi Urbel
- 9) Plokkflöödi mänguvõtete õpetamisest. Tiina Selke, Ly Tammerik
- 10) Väikekandle mänguvõtete õpetamine. Pille Karras
- 11) Muusikaõpetuse didaktika. Valik artikleid:
  - Plokkflööti üldhariduskooli muusikaõpetuses. Anne Ermast
  - Omaloomingu ja improvisatsiooni võimalustest muusikatunnis. Kadi Härma
  - Orffi pedagoogika. Monika Pullerits
  - S. Suzuki pilliõppe meetodika. Karmen Kääramees
  - É. Jaques-Dalcroze'i rütmika ja pedagoogilised põhimõtted. Kaja Kaus
- 12) Tantsuline liikumine põhikooli kehalise kasvatuses tunnis:
  - Sissejuhatus. Anu Sööt
  - Loovtants. Anu Sööt, Eve Noormets
  - Eesti rahvatantsud ja teiste rahvaste tantsud. Tiiu Pärnits, Ülle Feršel, Sille Kapper
- 13) Digiraamat „Tantsuline liikumine põhikooli kehalise kasvatuses tunnis“. Koostanud Anu Sööt, http://issuu.com/tantsuline_liikumine/docs/tantsuline_liikumine
- 14) Loovus muusikatunnis. Tauno Aints
- 15) Loovast eneseväljendusest ja omaloomingust muusikatunnis. Kadi Härma
- 16) Muusikaline omalooming. Anneli Puusaag, www.ema.edu.ee/kaitmine/Omalooming%20muusika%F5petuses_Anneli_Puusaag.pdf
- 17) Muusika ja tehnoloogia – vahendid või vigurid. Tarmo Johannes

18) Kuidas kuulata muusikat? Tarmo Johannes

19) Kuulamisprotsess. Elin Ots

20) Erinevate meelesüsteemide kasutamine muusikaõpetuses. Merike Kuivits, Tuuli Jukk

LOODUSE AVASTUSÕPE

Sihtrühm: 1.-4. klassi õpilased

Maht: 140 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Avastusõpperingi eesmärgid on:

- võimaldada õpilastel kogeda ja sooritada mitmekesiseid ea-ja jõukohaseid loodusõpetuse uurimusliku suunitlusega katseid;
- katsete sooritamiseks kasutada avastus-ja õuesõppe võimalusi;
- rakendada tööle kõik meeled;
- kaasata töösse erivanuses lapsi;
- arendada mõtlemis-ja suhtlemisoskust.

Pädevused

Ringitöös osalemise eelpädevuseks on huvi looduse vastu. Samuti huvi katsete teostamise ja selle kaudu teadmiste omandamise vastu.

Avastusõppest tulenevalt kujundatakse üldpädevusi järgnevalt:

- väärtuspädevus – õpilane tajub oma seotust teiste õpilastega, loodusega, väärtustab oma ja kaasõpilaste tööd;
- sotsiaalne pädevus – õpilane töötab koos teistega erinevates situatsioonides, õpib tunnustama inimeste erinevusi ning arvestama neid suhtlemisel; sooritab koostöös ea-ja jõukohaseid katseid ning arutleb;
- enesemääratluspädevus – õpilane suudab mõista ja hinnata iseennast, järgida terveid eluviise;

- õpipädevus – õpilane suudab ringitöös katsete sooritamisel hankida vajalikku teavet erinevatest allikatest, õpib lugema katsete kirjeldusi ja nende järgi toimima, julgeb katsetada erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid;
- suhtluspädevus – õpilane suudab ennast eakohaselt väljendada, oma seisukohti esitada ja põhjendada, esineb võimalusel klassikaaslaste ja vanemate ees
- matemaatikapädevus – õpilane suudab kasutada avastusõppes matemaatikale omast keelt.
- ettevõtlikkuspädevus – õpilane suudab ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates olukordades, suudab ringis õpitud katseid demonstreerida ka mujal.

2. ÕPPESISU

Ringis võimaldatakse sooritada mitmekesiseid ea-ja jõukohaseid uurimusliku suunitlusega katseid. Avastusõpperings toimub õppimine uute teadmiste ja oskuste avastamise (kogemise) kaudu. Õpilane on aktiivne.

Teeme merevett. Uurime soola ja suhkrus osakesi. Saame teada, mis on lahustumine.

Pindpinevuse muutmine. Vee muutuvad olekud.

Tasakaalu treenimine. Kõneharjutused. Luud on tugevad kui teras. Kompimiskatsed.

Joonistamine kuulmise abil. Sõrmejäljed. Salakirjad. Me kõik võime olla pimedad ehk pimekanad. Aju saab segadusse ajada.

Ainete reageerimine. Happed ja alused.

Tärglise valmistamine kartulist. Taimedega värvimine. Glükoosi maitsmine. Taimeosade uurimine (juured, varred, lehed, õied). Seemnete uurimine. Õie avanemine. Herbariseerimine.

Mahlade maitsmine ja valmistamine (porgand, õun, kapsas, kask, vaher jne). Vee ringkäik taimedes.

Mudelite valmistamine ja meisterdamine. Tärglise molekul. Õie ehitus. Lehe ja varre ehitus. Tuulelipu meisterdamine.

Lume puhtus. Vedelikule saab jõudu rakendada ja sellega muuta tema voolavust. Vedeliku omadused. Õhu omadused. Ujuvus. Soolvee omadused. Õhu liikumine. Vaakum. Raskusjõud. Esemete liikumine. Kaalumise. Mõõtmise. Arvutamise. Magnetid. Äike. Staatiline elekter.

Õppematerjalid ja –vahendid

Peamised materjalid on vesi, suhkur, sool, söögisooda, äädikas, paber, tärglis, jood, nõudepesuvahend, toiduõli. Mitmesugused puu- ja köögiviljad. Vahenditeks on luubid,

mikroskoop, purgid, vann, kausid, lusikad, riiv, õhupallid, plastpudelid, isekuivav savi, magnetid jne

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane

- tunneb lihtsamaid mõisteid
- sooritab lihtsamaid katseid
- julgeb rääkida katsetest vanematele, klassikaaslastele
- saab teada, et uurimine ja katsetamine on huvitav
- on huvi looduse ja teadlase elukutse vastu
- mõistab asjade tähendust, nähtuste põhjusi ja seoseid
- on motiveeritud õppima ja oskab õppida

TAASKASUTUS JA JÄTKUSUUTLIK ARENG

Sihtgrupp: 10.-12. klassi õpilased

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest
- õpib tundma ja kasutama erinevaid materjale ja töövahendeid
- mõtleb välja loovaid lahendusi ja oskab neid teostada
- oskaks mõelda ja tarbida keskkonnasäästlikult
- oskab ümber kujundada ja taaskasutada olemasolevaid esemeid ja materjale

2. ÕPPESISU

Olemasolevate esemete ja materjalide vaatlemine. Ideede otsimine ja valimine, abimaterjalide kasutamine. Ideede visandamine paberil.

Katsetused erinevate materjalidega:

Paber ja kartong- käsitsi valmistatud paber, papjeemašee, vanapaberist ja –kartongist kaartide, kingituspakkide, kujunduselementide ja tarbeesemete valmistamine

Moelooming –vanast uus. Vanadest rõivastest uute disainimine ja valmistamine. Vanade rõivaesemete ümberkujundamine lisamaterjalide, värvimise (batika), tekstiilimaalimise vm teel. Tekstiilijääkidest uute esemete valmistamine (näit. lapitööd).

Mosaiik - purunenud fajanss-, portselan- või saviesemete kasutamine uute tarbe- või kujundusesemete valmistamiseks

Kangakudumine – vanadest tekstiilesemetest vaipade kudumine

Ehete valmistamine taaskasutatavast materjalist.

Puit, traat, nõör, nõöbid jm taaskasutamine uute esemete valmistamiseks

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane teab ja oskab:

- eristada erinevaid looduslikke ja tehismaterjale
- võrrelda materjalide üldisi omadusi
- oskab materjale ühendada ja kasutada
- kavandada ja teostada oma ideid
- taaskasutada erinevaid materjale

LEMMIKLOOMARING

Sihtgrupp: 1.-4. klass

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Lemmikloomaringi eesmärgiks on suurendada laste huvi elava looduse vastu, laiendada silmaringi loomade osas, suurendada lastes kohusetunnet koduloomade eest hoolitsemise osas, õpetada õigeid töövõtteid koerte ja kasside hooldamises, tutvustada loomade eluks vajalikke tingimusi, tutvustada loomade haigusi ja käitumist erinevates oluordades.

2. ÕPPESISU

Lemmikloomade elustiil, päritolu, liigid, toitumine, hooldamine kodus. Õppekäigud tallidesse, miniloomaaeda, farmidesse.

Metsloomad – nende eest hoolitsemine (kitsede lisaõõtmine), loomade jäljed. Õppekäik talvisesse metsa.

Linnud – nii kodulinnud kui ka looduses elavad linnud, nende eest hoolitsemine. Õppekäik pargis.

Akvaariumikalad, -taimed, nende eest hoolitsemine. Õppekäik zoopoodi.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilased tunnevad kodu- ja metsloomi, nende eluviisi, käitumisi ja toitumist. Õpilased oskavad koduloomade eest hoolitseda ja teavad kuidas ja milliste spetsialistide poole pöörduda loomadega seotud probleemide puhul.

Õpilased teavad kuidas hoolitseda metsloomade ja lindude eest talvisel ajal.

LOODUSKUNSTI RING ALGKLASSIDELE

Sihtgrupp: I ja II kooliaste

Maht: 420 tundi

1. ÕPPE–EESMÄRGID

Kunstiõpetuse valikainega taotletakse, et õpilane:

- saaks uusi võtteid ja tehnikaid tegelemaks kujutava kunstiga;
- oskaks oma kätega valmistada midagi ilusat;
- näeks ilu ümbritsevas keskkonnas;
- tahaks ja julgeks end väljendada kujutava kunsti kaudu
- huvi tekkimist looduse vastu
- jälgiks ja kujutaks loodust enda ümber.

2. ÕPPESISU

Joonistamine: Harilik pliiats. Värvipliiatsid. Viltpliiatsid

Maalimine: Kattevärvid. Akvarellid. Klaasimaal. Siidimaal

Meisterdamine: Paberi- ja kartongitööd. Jääkmaterjalid. Viltimine.

Looduse maalimine, looduslike objektide vaatlemine, nende joonistamine, maalimine erinevate vahenditega ja erinevaid tehnikaid kasutades. Meisterdamine looduslikest materjalidest.

Oma tööde esitlemine, selgitamine ja kaaslaste kuulamine. Töötamine iseseisvalt ja grupis.

Põhielementide- joon, värv, vorm, ruum, rütm jt tundmaõppimine.

Iseloomulike tunnuste ning peamise esiletoomine.

Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine.

3. ÕPITULEMUSED

Valikkursuse lõpetaja:

- Teab erinevaid kujutava kunsti liike;
- Oskab valmistada erinevaid kunstiliselt kauneid taieeid;
- Märkab looduse ilu enda ümber;
- Tahab tegeleda kujutava kunstiga;
- Ei osta poest kaarte, vaid teeb neid ise;
- Teab uusi materjale ja vahendeid ning oskab neid kasutada
- Kasutab meisterdamisel looduslikke materjale

LOODUSTEADUSLIKUD UURIMISTÖÖD

Sihtgrupp: 5.-9. klass

Maht: 525 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Loodusvaatluste tegemine, teadusliku meetodi tundmaõppimine ja selle rakendamine praktilise uurimistöö koostamise käigus.
- Osalemine vabariiklikel konkurssidel (Archimedese ehk noorteadlaste konkurss, keskkonnaalaste uurimistööde konkurss, GLOBE-konkurss, Saaremaa Miniteaduspäevad jt.), ka maakondlikul õpilasteadurite päeval.
- Kaasõpilaste, lastevanemate jt. teavitamine Saaremaa looduse- ja keskkonnakaitse teemadel.
- Loodusalaste näituste korraldamine koolis.
- Loodus- ja keskkonnakaitsealastest üritustest, viktoriinidest, talgutest jms .osavõtmine.
- Loodusteadlastega kohtumised.

2. ÕPPESISU

Teadusliku meetodi tundmaõppimine, uurimisplaani koostamine, uurimistöö etappide läbimine: a) uurimisprobleemi leidmine; b) taustainfo kogumine (töö allikatega, andmeotsing)

ja ülevaate kirjutamine; c) uurimisküsimuste ja hüpoteesi formuleerimine; d) andmete kogumine (mõõtmised, katse, vaatlused, arvutused); e) tulemuste analüüs (süsteemiseerimine, töö andmetabelitega, graafilised esitused, arvutused jne.); f) järeldused; vajadusel ka soovitusel; g) uurimuse kohta stendiettekande või PowerPoint-ettekande koostamine; h) uurimuse suuline ettekandmine ja arutelu; i) osalemine konkurssidel.

Õppetöö käigus pööratakse tähelepanu Internetist info kogumisele, õpitakse eristama olulist mitteolulist

Võimalusel osaletakse maakondlikel ja vabariiklikel loodus- ja keskkonnanakaitsetel üritustel, võetakse osa õpilastele korraldatavatest viktoriinidest, konkurssidest, talgutest, matkadest jms.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õppetöö tagajärjel suurenevad õpilaste teadmised loodus- ja keskkonnanakaitsest, suureneb hoolivus looduse vastu. Täienevad ja süvenevad ka üritustel, näitustel, konverentsidel jms. osalenud kaasõpilaste, õpetajate, lapsevanemate jt. inimeste teadmised loodusest.

Tulemusena valmib igal õpilasel 20-25 lk pikkune kirjalik uurimus ja 10-minutiline (IKT vahenditega vormistatud) suuline ettekanne.

Sõltuvalt töö iseloomust võib andmete kogumine ja seega ka lõplik töö valmimine toimuda kahe aasta jooksul, seda eriti nooremate õpilaste puhul.

GLOBE KESKKONNAUURINGUD

Sihtgrupp: 10.-12. klassi õpilased

Maht: 2 tundi nädalad

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Õpetada tundma põhilisi looduse vaatluse, loodusobjektide loendamise, nähtuste ja objektide mõõtmise meetodeid.
- Osaleda siseriiklikel ja rahvusvahelistel mõõtekampaniatel.
- Õpetada kasutama mõõtevahendeid ja mõõtetulemuste inerepreteerimist.
- Õpetada kasutama kaasaegseid andmete sisestamise ja hankimise viise.

2. ÕPPESISU

Vaatluste ja mõõtetgevuse planeerimine.

Vaatlus- ja mõõtetevvus.

Mõõteprotokollide koostamine.

Andmete esitus elektrooniliselt ja kirjalikult.

Mõõtevigade arvutamine.

Statistilise tõenäosuste ja seoste leidmine.

Mõõtearuande koostamine.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilased tunnevad seiretegevuse põhitõdesid

Õpilased oskavad:

- juhusliku valimi põhimõtet ja lihtsamaid meetodeid.
- loendada looduses.
- valida mõõtekohta ja aega looduses.
- mõõta pikkust.
- mõõta kaalu (arvutada kuivkaalu).
- kasutada lihtsamaid arvukuse määramise meetodeid.
- määrata vanust (üksikjuhtudel) ja juurdekasvu.
- mõõta ilmastikunähtusi.
- määrata lihtsamate ekspresmeetoditega keemiliste ainete sisaldust.
- kasutada elektrokeemilisi mõõtevahendeid.
- kasutada optilisi suurendus- ja mõõtevahendeid.
- määrata täpset mõõtekohta looduses.
- teha fototõestusi ja tunnevad teadusfotograafia põhiseisukohti.
- määrata mõõtevigu ja hinnata objekti (nähtuse) varieeruvust.

BIOLOOGIA PÕHIKOOILILE

Sihtgrupp: 6.-9. klassi õpilased

Maht: 525 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- süvendada bioloogiaalaseid teadmisi (teoreetilised, praktilised)

- edukalt osaleda maakondlikel ja võimalusel ka vabariiklikel olümpiaadidel

2. ÕPPESISU

Õppeprotsessis rõhutakse põhikooli õppekavas olevatele teemadele kuid neid võetakse läbi süvendatult. Suurt tähelepanu on pööratud liikide praktilisele tundmisele, loodusajakirjadele, teatmeteostele, Eestis ja kogu maailmas esinevatele keskkonnaprobleemidele, säästvate arengule, teadusuudistele.

6.-7. klass: Eesti elukooslused. Taimede ja loomade rakuline ehitus, taimekoed ja taimeorganid. Fotosüntees kui elu alus. Taimede mitmekesisus, süstemaatika. Vetikad, seened (ülevaatlilikult). Loomariigi mitmekesisus. Selgroogsed (klassid, nende esindajate ehitus, mitmekesisus; selgrootud (ülevaatlilikult, tähtsamad esindajad koorikloomadest, ämblikulaadsetest, putukatest). Taimede ja loomade praktiline tundmine (naturaalne materjal, herbaariumid, putukakogud jne.). Bioindikatsioon (lihhenoidikatsioon, okkavaatlused, selgrootute põhjal veeseisundi määramine). Loodusajakirjad Eesti Loodus ja Loodusesõber. Eesti keskkonnaprobleemid. Kaitsealad, nende liigitus, kaitsealused liigid, nende kaitsmise vajadus ja võimalikkus. Invasiivsed liigid. Must ja punane raamat.

8.-9. klass: Viirused, bakterid ja algloomad (ehitus, kasulikkus ja kahjulikkus). Vetikad ja seened. Selgrootud (käsna, ainuõssed, ussid, limused, lüljalgsed). Inimese keha ehitus: rakud, koed, organid, elundkonnad. Pärilikkuse alused, lihtsamad geneetika ülesanded. Transgeensed organismid, GMO-d, nende vajalikkus, võimalikud ohud. Eluslooduse süsteem ja evolutsioon. Taimed (sammaltaimed, sõnajalgtaimed, paljasseemnetaimed, õistaimed) ja Eesti elukooslused - üldistav kordamine. Taimede ja loomade praktiline tundmine (naturaalne materjal, herbaariumid, putukakogud jne.). Bioindikatsioon (lihhenoidikatsioon, okkavaatlused, selgrootute põhjal veeseisundi määramine). Loodusajakirjad Eesti Loodus ja Loodusesõber. Eesti keskkonnaprobleemid. Kaitsealad, nende liigitus, kaitsealused liigid, nende kaitsmise vajadus ja võimalikkus. Invasiivsed liigid. Must ja punane raamat.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Kursuse läbinud õpilasel on põhjalikumad teadmised taime- ja loomariigi mitmekesisusest, samuti oskab ta praktiliselt tunda enamlevinud liike, teab nende rolli looduses ning tähtsust ja kahjulikkust inimese elus. Õpilane teab Eesti ja kogu maailma olulisemaid keskkonnaprobleeme, suudab mõista, mida saab iga inimene teha, et ta neid ei süvendaks.

PROGRAMMEERIMINE

Sihtrühm: 5.-9. klassi õpilased

Maht: 350 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Kursusel on kaks peamist eesmärki: esmase kogemuse andmine programmeerimises ning eelduse loomine osalemiseks informaatika (ka matemaatika) olümpiaadidel. Selleks tuleb tõenäoliselt jätkata iseseisvat tööd TÜ Teaduskoolis. Kursuse jooksul antakse ülevaade VBA keelest ja tutvustatakse põhilisi meetodeid matemaatiliste probleemide lahendamiseks.

2. ÕPPESISU

arvuteooria elemendid;

programmeerimiskeele tüüpilised võimalused: sisend/väljundlauseid, omistuslauseid, valiku- ja tsüklilauseid, erinevad andmetüübid;

algoritmid jaguvuse tunnuste, piirkondade leidmiseks töölehel, erinevate korrutustabelite tegemiseks, nende graafiliseks esituseks.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Kursuse läbinu oskab:

- lahendada lihtsamaid arvuteooria ülesandeid arvuti abil;
- tunneb põhilisi VBA keele matemaatilisi protseduure;
- kasutada tsükleid ja kontrolle;
- tõlkida ülesande arvuti jaoks arusaadavasse keelde ja vastupidi.

MATEMAATIKA AVASTUSÕPPE AINEKAVA

Sihtgrupp: 1.-4. klassi õpilased

Maht: 140 tundi

1. ÕPPE- EESMÄRGID

Õpilane:

- Teab, et matemaatika- see on puhas rõõm!

- Huvitub nuputamisesannetest
- Näeb matemaatikat ümbritsevas elus
- Mõõdab käepäraste vahenditega
- Võrdleb esemeid erinevate tunnuste järgi
- Koostab matemaatilisi jutukesti
- Lahendab sudokusid
- Arutleb loogiliselt
- Lahendab erinevaid probleemülesandeid
- Rakendab matemaatikateadmisi teistes õppeainetes ja igapäevaelus

2. ÕPPESISU

Võrdlemine ja mõõtmine erinevate esemetega. Rühmitamine erinevate tunnuste järgi. Möbiuse leht. Arvutamise nipid. Nuputamisesanded. Tangram. Matemaatilised jutukesed. Matemaatilised mängud. Trikkülesanded. Bingo. Tikuülesanded. Ruumilised kujundid. Sudoku. „Elav“ matemaatika. Arvutamine 1000 piires. Geomeetrilised kujundid, nende voltimine paberist.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Valikkursuse lõpetaja:

- Tunneb huvi matemaatika vastu
- Lahendab erinevaid nuputamisesandeid
- Mõõdab erinevate ühikutega ja käepäraste vahenditega
- Võrdleb ja rühmitab erinevaid esemeid tunnuste põhjal
- Koostab matemaatilisi jutukesti
- Tunneb rõõmu matemaatilistest mängudest
- Leiab matemaatikat ümbritsevas elust
- Kasutab erinevaid arvutamisinippe
- Tunneb rõõmu matemaatikast

LOODUSFOTOGRAAFIA

Sihtgrupp: 10.-12. klassi õpilased

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Õppe eesmärk on anda õpilasele teadmisi fotograafia olemusest; oskusi käsitleda digitaalset fotoaparaati ja selle lisavarustust; õpetada õigeid töövõtteid vastavalt olukorrale; oskusi hinnata tulemust ja teha valikuid; oskusi töödelda pildifaile ning valida fotole sobilik väljund, huvi äratamine loodusfotograafia vastu; looduse tundmaõppimine fotograafia kaudu; näituse koostamise ja ülespaneku õppimine; sotsiaalsete ja individuaalsete oskuste arendamine;

2. ÕPPEISISU

fotograafia põhimõisted;

tehnika tutvustus – fotoaparaatide tüübid (kompaktkamerad, peegel–kamerad);

fotoaparaadi ehitus, lisatarvikud, objektiivid; fototöötlus; fotode arhiveerimine; valguse ja säri kasutamine; fototöötlusprogrammid; kompositsioon; loomade, taimede ja maastiku pildistamine; ilmastikunähtuste pildistamine; tutvumine loomade liikumise ja eluviisiga; liikumine looduses; fotonäituste koostamine, fotode eksponeerimine.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane teab:

- erialasõnavara, fotoaparaadi ehitust ja tarvikuid;
- Erinevaid pildistamise võtteid;
- Pilditöötluse võimalusi;

Õpilane oskab:

- Kasutada fotoaparaati;
- Tingimustele astavalt valida objektiivi ja tarvikuid
- Kasutada erinevaid võtteid pildistamiseks;
- Eristada häid pilte halbadeist;
- Töödelda pilte;
- Pildistada elusloodust;
- Liikuda looduses loodust mittehäirivalt

TAIMESEADE

Sihtgrupp: 7. -12. klass

Maht: 210 tundi

1.ÕPPE-EESMÄRGID

Õpetada lilleseadealaseid oskusi.

Populariseerida käelisi tegevusi.

Õppida oma töid eksponeerima.

Osaleda lilleseade võistlustel ja näitustel.

Kujundada oskust loodust vaadelda ja looduses leiduvaid lihtsaid materjale kasutama kaunistuste valmistamiseks

2. ÕPPE SISU

Lilleseade liigid. Kimbud ja punutised. Kuivlilleseaded. Ikebana. Lauaseaded. Taimedega kaardid. Lilleseade stiilid. Lilleseadetes kasutatavate toataimede paljundamine ja kasvatamine. Kaunistused jõuludeks. Kaunistused tähtpäevadeks. Ruumide kujundamine Taimse materjali korjamine ja kuivatamine erinevatel aastaaegadel.

Aastaaajast lähtuv seade.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane oskab kokku sobitada erinevaid materjale; oskab välja tuua tunnis tehtud töö tugevad ja nõrgad küljed; oskab peegeldada oma tööga ja aastaaajaga seotud meeolelu ja tundeid; suudab töötada rühmas; oskab erinevate materjalide ja temaatikatega taimeseadeid valmistada; Õpilased osalevad oma töödega lilleseadenäitustel ja võistlustel.

ORNITOLOOGIA

Sihtrühm: 5.-12. klass

Maht: 210 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Õpetada tundma ja looduses määrama linnuliike.
- Õpetada tundma olulisemaid Saaremaa linnualasid ja neil kehtivaid ajalisi seaduspärasusi.

- Tutvustada põhilisi lindude teadusliku uurimise meetodeid ja vahendeid.
- Õpetada leidma seletusi lindude tegevusele ja küsimuste püstitamise oskust lahenduste leidmiseks.
- Õpetada kasutama kaasaegseid andmete sisestamise ja hankimise viise.
- Õpetada iseendaga toimetulekut looduslikes tingimustes ja loodushoidvat käitumist.
- Valmistada ette Eesti Ornitoloogia Ühingu ja kohalike linnuklubide tulevase aktiivseid liikmeid.

2. ÕPPESISU

Linnulaulu õpetus.

Linnalinnuvaatlused.

Pargilinnuvaatlused.

Rannikulinnuvaatlused.

Vaatlused linnutornidest.

Linnufotode võistlused.

Linnuvaatlusretked ja ekskursioonid olulistel linnualadel.

Pesakastide ja söögimajade valmistamised, paigaldamised ja lindude tegevuse jälgimine.

Linnuvaatlusvarjete valmistamine ja kasutamine.

Linnuvaatluste kvantitatiivsed meetodid: hääliitsuste loendamine, rändeparvede arvukuse määramine, vaatlustrassi meetod, jne.

Vaatlusandmete sisestamine looduskaitsealadesse andmebaasidesse ja andmete edastamine Ornitoloogia Ühingu.

Ornitoloogide abistamine rõngastamisel: vanalindude püügil ja pesapoegade rõngastamisel.

Ornitoloogide abistamine oluliste pesapaikade leidmisel.

Ornitoloogide abistamine lindude lisa söötmisel söödaplatsidel.

Osavõtt üleriigilistest ja maakondlikest linnuvaatluskampaaniatest.

Iseseisva või koostööl põhineva ornitoloogilise õpilasuurimistöo tegemine.

Praktiliste matkatarkuste omandamine looduses toimetulekuks.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilased tunnevad:

- Saarema olulisemaid lindude vaatlemise ja jälgimise kohtasid ja oskavad planeerida vaatlusi aastaaja järgi.

- lindude looduskaitse aluseid liike ja teavad lindudele häirimise seisukohalt ohustatuid perioode.

Õpilased oskavad

- välimuse, hääliisuste ja tegevusjälgede järgi määrata linnuliike.
- vaadelda linde neid võimalikult vähe häirides ja kasutada varjevahendeid.
- kasutada linnuvaatluse optilisi vahendeid.
- loendada rändlinde, koostöös ornitoloogidega viia läbi lähivaatlusi varjetest ja rõngastada linde.
- osaleda üleriigilistel linnuvaatlusüritustel ja edastada andmeid korraldustoimkondadele kaasaegsel viisil.
- linde nõuetele vastavalt pildistada.
- esitada andmeid linnuharulduste komisjonile.
- suhelda linnuteadlastega nii looduses kui sidevahendeid kasutades ja tunnevad ühiskondlike (ornitoloogia ühingud, linnuklubid) andmete kasutamise tavasid.
- grupis ja iseseisvalt käituda looduses seda kahjustamata ja iseennast ja teisi ohtu seadmata.

Õpilastel kujuneb üldine loodust hoidev mõtteviis.

ORIENTEERUMINE

Aine maht: 140 tundi (2 tundi nädalas)

Sihtgrupp: 2.-3. klass

Grupi suurus: 12-15 õpilast

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Orienteerumisringiga taotletakse, et õpilane:

- oleks terve (hea rüht ja keha hoiak, tugev tervis jms.)
- oleks arenenud kehaliste võimete poolest
- saab aru kehalise aktiivsuse tähtsusest ja regulaarse liikumisharrastuse vajalikkusest
- tunneb liikumisest rõõmu ning on valmis orienteerumist iseseisvalt harrastama
- õpib kaaslastega koostööd tegema
- oskab lugeda lihtsamat kaarti ja liikuda selle järgi maastikul

- oskab mängida maastikumänge
- teab lihtsamaid orienteerumisspordi põhimõtteid
- oskab määratleda enda asukohta ruumis ja maastikul
- oskab liikuda ja käituda maastikul nii, et loodusele kahju ei tekita
- täidab liikudes ohutus- ja hügieeninõudeid
- oskab järgida isikliku hügieeni nõudeid
- peab kinni ausa käitumise põhimõtetest

2. ÕPPESISU

Üldfüüsiline ettevalmistus. Vastupidavus (maastikujooks, liikumis- ja pallimängud). Painduvus (venitusharjutused). Koordinaatsioon (ind. harjutused vahenditega ja ilma). Kiirus (erinevad jooksud ja sprindid). Osavus ja tasakaal (erinevad liikumismängud ja harjutused).

Orienteerumine.

Objektide piltlik ettekujutus. Pildist kaardiks. Kaardi joonistamine ruumist (klass, tuba jms.)

Maastikumängud (liikumine maastikul, võistkondlik tegevus, salakirjad, ohutus liikumisel jm.)

Kaardi värvid ja lihtsamad tingmärgid

Kaardi orienteerimine, oma asukoha määramine

Orienteerumine ruumis ja looduses tuttava objekti plaani järgi

Liikumine mööda joonorienteere

Ilmakaared, mõõtkava, tee valik

Orienteerumise lihtsustatud võistlusmäärused

Orienteerumine kui seltskondlik tegevus.

Kõikide harjutuste ja mängude sooritamisel ning õpetamisel pööratakse suurt tähelepanu ausa mängu põhimõtetele.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Orienteerumisringis osalenu:

- on tugeva tervise ja hea rühiga;
- on edasi arenenud kehaliste võimete poolest;
- oskab joonistada lihtsaid esemeid pealtvaates
- oskab lugeda lihtsat kaarti ja määrata objektide (k.a. iseenda) asukohta kaardil;
- teab lihtsamaid maastikumänge;
- on huvitatud osalemisest orienteerumise üritustel väljaspool kooli

- teab lihtsamaid orienteerumise põhitõdesid
- oskab arvestada kaaslastega (nii oma kui ka teiste võistkondade liikmetega)
- peab kinni ausa käitumise põhimõtetest
- oskab järgida isikliku hügieeni nõudeid

KOKANDUS

Sihtgrupp: 5.-9.kl.

Maht 350 tundi (iga nädal 2 tundi)

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Kokandusoskuste arendamine
- Huvi äratamine. Eelduste suurendamine söögitegemise katsetustel
- Eale vastavate toitude valmistamine
- Harjumus korda ja hügieeni pidada
- Koostöö ja iseseisvuse arendamine
- Tervisliku eluviisi propageerimine
- Silmaringi laiendamine
- Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusoskuste kujundamine
- Maitse ja lõhnaaistingute arendamine

2. ÕPISISU

Hügieen ja tervishoid, ohutus, esmaabi

Köök, tööpinnad, lihtsam köögitehnika, kokandustarvikud

Tervislik toitumine

Taimetoidud

Külmad toidud

Soojad toidud

Tähtpäevatoidud

Külmad ja soojad joogid

Magustoidud

Avada suuremate kooliürtuste korral välikohvik

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane:

- Oskab kasutada erinevaid köögitarvikuid
- Oskab pidada kinni ohutusnõuetest söögi tegemisel
- Arvestab meeskonnatöö iseärasustega
- Oskab valmistada eakohaseid roogi
- Tunneb söögivalmistamisest rõõmu

TÜTARLASTE KÄSITÖÖ

Sihtgrupp: 10.-12..klassi neiud

Maht 210 tundi (iga nädal 2 tundi)

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Arendada näpuosavust ja ilumeelt
- Tutvuda erinevate käsitööliikidega
- Tutvuda erinevate käsitöövõtetega
- Käsitöö propageerimine
- Arendada kannatlikkust, täpsust
- Õppida hoidma korda ja puhtust
- Õpetada käsitöö alast terminoloogiat

2. ÕPISISU

Rahvuslik käsitöö

Kirivöö, kõlavöö

Muhu tikand

Süstiklips

Broderii

Heegeldamine, kudumine

Batika

Kevadisel koolinäitusel osalemine

Praktiliste tööde valmimine

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane:

- Tunneb erinevaid käsitöetehnikaid
- Oskab iseseisvalt valmistada lihtsamaid käsitööesemeid
- On saanud näitusel osalemise kogemuse

NOORGIIDID

Sihtgrupp: 10.-12..klass

Maht 210 tundi

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Tutvustada Saaremaa vaatamisväärsusi
- Populariseerida regionaalset eripära
- Anda ülevaade Saaremaa ajaloost
- Anda ülevaade Saaremaa loodusest ja loodushoiust
- Anda ülevaade Saaremaa päritolu kirjanikest, poliitikutest
- Anda ülevaade väljatöötatud marsruutidest
- Arendada esinemisoskust

2. ÕPISISU

Keskaegsed kirikud

Maalinnad

Mõisad

Etnograafia ja taluarhidektuur

Saaremaa kultuurilugu

Poliitikud

II maailmasõjaga seotud paigad

Kaasaja saarlaste elust

Saaremaa looduse eripära, looduskaitsealad, loodusturism

Suure Tõllu legendid

Kultuuriturism

Kuressaare linn

Kuressaare piiskoplinnus

Giidi eetika

(näidis)ekskursiooni läbiviimine

Osalemine vabariiklikul noorgiidade konkursil

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane:

- Omab ülevaadet Saaremaa vaatamisväärsustest
- Omab ülevaadet Saaremaa ajaloost ja tänapäevast
- Omab ülevaadet Saaremaa kultuuriloost
- Omab ülevaadet Saaremaa loodusest
- Tunneb giiditöö spetsiifikat
- Oskab läbi viia ekskursiooni

ROBOOTIKA ALGAJATELE

Aine maht: 70 tundi (2 tundi nädalas)

Sihtgrupp: algklassid, 20 last

Grupi suurus: 20 last

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Tehnilise mõtlemise arendamine,
- Robootika algkursus

2. ÕPPESISU

Robootika algkursus,

Lihtsamate programmide koostamine,

Lihtsamate robotite ehitamine

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane:

- Oskab luua lihtsamat programmi,
- Oskab teha roboteid,
- Tunneb huvi tehnika vastu

NUPUTA

Aine maht: 210 tundi (1 tundi nädalas)

Sihtgrupp: 5.-7.klass

Grupi suurus: 10-20 last

1. ÕPPE-EESMÄRGID

- Matemaatilise loovuse arendamine,
- Loogilise mõtlemise arendamine

2. ÕPPESISU

Loogika ülesanded

Nuputamise ülesanded

Konstruksiooni ülesanded

3. ÕPIVÄLJUNDID

Õpilane oskab:

- lahendada loogika ülesandeid
- lahendada nuputamise ülesandeid
- lahendada konstruktsiooni ülesandeid

Omab ettevalmistust osaleda erinevatel matemaatika võistlustel

GERDA KLUBI

Sihtgrupp: SÜG'I Individuaalõppe keskuse algklasside lapsed.

Maht: 30 tundi

Laste arv : 6 esimene poolaasta, 6 teine poolaasta. Ring käiks koos kord nädalas a 45 minutit kord. Esimene poolaasta 6 last ja siis lapsed vahetuksid.

1. ÕPPE-EESMÄRGID

Sotsialsete oskuste parandamine, kaasates õppeprotsessi koer.

Looma kaasamine loob õhkkonna, kus on olemas elusolend, kes on grupväline, kes võtab ära üksteise tegemistele fokuseerituse. Lapsed keskenduvad koerale mitte üksteise tegemistele.

Looma kaasamise eesmärk on ennekõike õpetada sihtgrupile sotsiaalseid ja õpioskusi. Nagu näiteks:

teemas püsimist - koer on liikuv, jälgitav, fokaalpunkt läbi tunni.

koertega õpivad lapsed empaatiat ja kehakeelt. Koerad suhtlevad keha kasutades, lapsi juhendatakse koera kehakeelele tähelepanu pöörama ja sellest aru saama ja sellele vastama.

Nad õpivad kuidas nende kehakeel (liikumine, hääletoon jne.) mõjutab koera. Mingi olukorra tekkides saab arutada, kuidas koer end sellises olukorras tunda võib.

Läbi suhtlemise koeraga pannakse nad suhtlema üksteisega.

2. ÕPPESISU

Individuaalõppe keskuse lastel on erinevad diagnoosid, erinevad probleemid. Suureks ja valdavalt ühiseks probleemiks vähesed sotsiaalsed oskused. Ei osata ühiselt mängida, sõbralikult suhelda, jagada. Ühistunde iseloomustab pidev tüli ja kaklused. Esineb ka autoagressiivsust. Lapsed on kergesti ärrituvad ja teineteise suhtes üleliia jälgivad. Puuduvad oskused teistega arvestada. Raskendatud on tunni teema juures püsimine, korralduste kuulamine ja nendest kinni pidamine.

On tõendatud et looma kaasamine sotsiaalsete oskuste parandamise programmi annab häid tulemusi.

Paljud IÕK lastest ei saa rehabilitatsiooni teenust, läbi huvihariduse oleks võimalik pakkuda alternatiivset lahendust nende sotsiaalsete oskuste parandamiseks.

Koer, keda planeeritakse kaasata on ringijuhendaja isiklik koer – alaska malamoot Gerda.

Juhendaja on läbinud MTÜ Tasapisi Targemaks koolituse “Loomateraapia praktiku arenguprogramm”, mis annab pädevuse sellisel teemal sekkumiste läbiviimiseks. Samuti on juhendajal eripedagoogi haridus.

3. ÕPIVÄLJUNDID

Paranenud on laste omavahelised suhted.

Paranenud on laste empaatiavõime.

Paranenud on konflikti lahendamise oskused.

Paranenud on laste keskendumis- ja tähelepanuvõime.